

100 БРЕХЛИВИХ РОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ ПРО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ВІЙНУ

Матеріали збірника допоможуть вчителям навчального предмету «Захист України» отримати інформацію щодо різних аспектів ходу російсько-української війни, яку вони зможуть використовувати в процесі проведення занять.

ЗМІСТ

Вступ.....	8
1. «Україна є недодержавою».....	9
2. «Українська влада є «неонацистською, нелегітимною та дискредитованою».....	10
3. «Захід експлуатує Україну та є деструктивним для світового порядку».....	11
4. «Російська меншина є об'єктом утисків в Україні».....	11
5. «Існує зовнішня загроза для росії».....	12
6. «У війні винне НАТО».....	13
7. «Росія воює з НАТО на території України».....	14
8. «США та захід ведуть гібридну війну проти рф в Україні».....	15
9. «Україна – це лише представник НАТО й поле бою».....	16
10. «Спецоперацією» в Україні рф запобігла «великій світовій війні»....	17
11. «Окупація України до наших планів не входить».....	17
12. «Польща хоче загарбати захід України».....	17
13. «Усе йде за планом»: росіяни виграють, українці програють».....	18
14. «Росія готова до переговорів, а Україна – ні».....	19
15. «Санкції не працюють, а Європа через них біднішає».....	20
16. «Західні санкції проти росії є незаконними й завдають глобальної шкоди».....	20
17. «Західні санкції дестабілізують світову економіку й підвищують вартість життя звичайних громадян у всьому світі».....	21
18. «Санкції не шкодять росії, а навпаки роблять її сильнішою».....	22
19. «Ви всі замерзнете».....	23
20. «Українські нацисти».....	23
21. «Українські біженці шкодять тим, хто їх приймає».....	24
22. «Російська армія – друга армія світу».....	25
23. «Білорусь ні на кого не нападала, а просто захищається і прикриває тил для росії».....	26
24. «Західні країни ніколи відчутно не підтримували продемократичний рух росії».....	27
25. «Країни ЄС сприяли путіну та російському режиму».....	28
26. «Допомога Україні тільки напружує ситуацію та ядерну небезпеку»	28
27. «Постачання зброї продовжує страждання українців».....	29
28. «Україна здійснює провокації проти росії».....	30
29. «Росія веде священну війну проти безбожних сатаністів в Україні за захист християнства й традиційних цінностей».....	30
30. «Українську православну церкву використовують як інструмент для розпалювання російсько-української ворожнечі».....	31
31. «Київ і країни Заходу намагаються відокремити росіян від українців за релігійною ознакою».....	32
32. «Перспектив мирних переговорів з Україною немає через її позицію і через те, що захід не допускає її до переговорів».....	32
33. «Перемога росії неминуча».....	33

34.	«ЗСУ вбиває цивільне населення/обстрілює житлові квартали».....	34
35.	«Західна зброя розкрадається».....	34
36.	«Україна дискримінує угорців».....	35
37.	«РФ воює не проти України, а проти націоналістичного режиму в Україні».....	36
38.	«Росія все робить для миру, у той час як Захід постачає Україні далекобійну зброю».....	36
39.	«Поляки передають українцям застарілу військову техніку типу радянських танків, які успішно знищує російська армія».....	37
40.	«Українські військовослужбовці – злочинці».....	37
41.	«Антисемітська Україна».....	38
42.	«8 років обстрілювали Донбас».....	39
43.	«Українцям брешуть про втрати України».....	40
44.	«Україна буде мобілізувати і жінок, і підлітків».....	41
45.	«Російська армія досягає значних успіхів».....	41
46.	«Росія не воює на повну силу».....	42
47.	«Українці відмовляються воювати».....	43
48.	«В Україні воюють іноземні найманці».....	43
49.	«Повідомлення про злочини російської армії – неправда».....	44
50.	«Україна спричиняє світову продовольчу кризу».....	45
51.	«Росія не несе відповідальності за світову продовольчу кризу».....	45
52.	«ЄС забирає все зерно в Україні й морить інші країни голодом».....	46
53.	«В українській владі між Зеленським та Залужним є очевидний конфлікт».....	47
54.	«Мобілізація в Україні відбувається з порушеннями».....	48
55.	«Або росія виграє війну, або вона призведе до початку третьої світової війни».....	49
56.	«Єдиний шлях до миру – демілітаризація України».....	49
57.	«Україна прагне отримати ядерну зброю».....	50
58.	«Україна атакує цивільну ядерну інфраструктуру й ховає зброю на атомних електростанціях».....	50
59.	«Україна працює над створенням «брудної бомби».....	51
60.	«Застосування росією проти України тактичної ядерної зброї було б законним».....	52
61.	«Росія продовжує велику вітчизняну війну в Україні, щоб очистити світ від нацистів».....	53
62.	«Українські землі історично є російськими».....	53
63.	«Народ Донбасу вільно висловив свою політичну волю повернутися до росії, і патріотичний обов'язок росії – звільнити й захистити цей народ».....	54
64.	«Росія бореться в Україні проти західного імперіалізму й неоколоніалізму за створення багатопольярного світового порядку»...	54
65.	«США фінансували, розробляли й керували секретними програмами з розробки біологічної зброї в лабораторіях в Україні,	55

	випробовуючи її на місцевому населенні та надаючи цю зброю Україні для нападу на росію».....	
66.	«Європа не зможе вижити без російських енергоресурсів».....	55
67.	«Дарма Україна чинить спротив, тому що її Захід все одно кине напризволяще».....	56
68.	«Україна відтягнула на себе увагу світу від вирішення інших питань».....	57
69.	«Російська армія під час «спеціальної воєнної операції» зіштовхнулася не з регулярною армією України, а з націоналістичними угрупованнями».....	57
70.	«Україна – це проєкт «антиросія».....	58
71.	«Спецоперація» – це велика вітчизняна 2.0».....	59
72.	«Коллективний захід, а особливо США, наживається на війні в Україні і тому йому вигідно її затягувати».....	60
73.	«Америка поповнює свою казну за рахунок війни, яку вони довго планували».....	61
74.	«Америці потрібно заборонити втручатися у внутрішні справи чужих держав. Інакше війни і хаос у цьому світі ніколи не закінчаться».....	61
75.	«Існує вибір між «швидким миром» за рахунок примусу України до капітуляції (шляхом обмеження її підтримки) та тривалою війною, уможливленою постачанням зброї в Україну».....	62
76.	«Росія не може програти, а захід не може виграти цю війну».....	62
77.	«Росію загнали в кут, отже, їй потрібні якісь шляхи відступу (збереження обличчя)».....	63
78.	«Може, якщо провести переговори, ми зможемо встановити в Україні мир?».....	63
79.	«Американці – підлі щури, вміють лише розв'язувати війни і втручатися у справи чужої країни, прикриваючись благими намірами».....	64
80.	«Готуємо протигази. Здається, Зеленський всерйоз поставив собі за мету вмовити американців вдарити по росії і почати третю світову війну».....	64
81.	«Українська влада не може забезпечити безпеку своїм громадянам, тому не може бути повноцінним партнером у міжнародних відносинах».....	65
82.	«Американці та Захід хочуть знищити традиційні російські цінності та культуру».....	66
83.	«Румунія прагне долучитись до розподілу українських земель та повернути собі Буковину».....	66
84.	«Українські націоналісти проводять етнічну чистку на територіях Донбасу та Луганщини».....	67
85.	«Україна – причетна до катастрофи літака МН17, адже саме вона збила літак, який перебував у повітрі над територією проведення військової операції».....	67

86. «Україна – це територія, яку росія завжди вважала своєю. Історично це наша земля, і ми (росія) маємо право захищати свої інтереси на цій території»..... 68
87. «Україна співпрацює з ісламістськими терористичними організаціями, що може призвести до загрози безпеці в регіоні та в світі»..... 69
88. «Українська влада не має реальної підтримки населення на сході та півдні країни і проводить політику насильства та репресій проти цих регіонів»..... 69
89. «Україна не може довести свої права на Крим, тому що ніколи не була справжньою країною, а тільки післявоєнним радянським об'єктом»..... 70
90. «Українські майдани – це спроба Західних країн підірвати стабільність в росії та в нашому регіоні. Ми (росія) не дамо їм зламати нашу силу та незалежність»..... 70
91. «Ви що хочете, щоб було так як на Україні?»..... 71
92. «Українські снаряди та ракети ППО настільки старі, що самі падають на житлові будинки»..... 71
93. «Україна – це територія, що не має своєї історії, культури та національної ідентичності. Вона завжди була частиною росії та повинна бути назад повернута»..... 72
94. «Україна – це штучна держава, створена після розпаду СРСР Заходом. Росія має право відновити свої території»..... 72
95. «Росія не може програти війну бо, якщо програє, то наступить кінець всього»..... 73
96. «Давайте порахуємо, скільки грошей пішло українським воїнам на фронт, а скільки – у кишені чиновників?»..... 73
97. «Корупція в Україні процвітає, а влада не робить нічого, щоб вирішити внутрішні проблеми»..... 74
98. «Україна продає органи своїх солдатів на чорні ринки. Інакше чому тіла приходять у закритих трунах?»..... 75
99. «Український уряд – це правляча еліта, яка збагачується на розподілі бюджетних коштів та корупції»..... 75
100. «Невідомо, якою може бути перемога України»..... 75

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ІПЗ	– інформаційно-пропагандистське забезпечення
МПЗ	– морально-психологічне забезпечення
ЗС	– Збройні сили
рф	– російська федерація
ЗС України	– ЗС України
ЗСУ	– Збройні Сили України
ЗМІ	– засоби масової інформації
ЄС	– Європейський Союз
СРСР	– Союз Радянських Соціалістичних Республік
РПЦ	– російська православна церква
АЕС	– атомна електростанція
МАГАТЕ	– Міжнародне агентство з атомної енергії

ВСТУП

Зараз, як ніколи, значного поширення набувають комунікативні технології з елементами маніпулювання громадською думкою, яка стала одним із найсуттєвіших чинників впливу на прийняття рішень. Змінюються підходи до організації і проведення ІПЗ військ (сил) на підставі зміни самої парадигми пропаганди.

Суттєві зміни воєнно-політичної обстановки у світі загалом та навколо України з початком повномасштабної російської агресії, характер ведення бойових дій, форми і способи підготовки та застосування підрозділів Сил оборони України, зростання значення інформаційних технологій зумовлюють постійну потребу в удосконаленні внутрішньо-комунікаційної роботи з особовим складом, як основного напрямку ІПЗ.

Однією з актуальних потреб людини є потреба в інформації. Теза: «хто володіє інформацією, той володіє світом» замінюється на тезу: «хто управляє інформацією, той перемагає та досягає успіху». Головним чинником, який впливає на досягнення успіху в бойовій обстановці є володіння й управління командирами та особовим складом оперативною, достовірною, правдивою інформацією в частині, що їх стосується.

Досвід війни доводить, що інформаційно-пропагандистський вплив спрямовується на людський розум, оскільки він дає можливість впливати на найслабшу ланку на полі бою – мислення військовослужбовця. Таким чином, в умовах інформаційного суспільства потрібна системна цілеспрямована робота командирів, штабів, офіцерів з МПЗ щодо формування у військовослужбовців необхідних морально-бойових якостей, принципів вірності і відданості своєму народові та Батьківщині. Внутрішньо-комунікаційна робота є одним з основних напрямків ІПЗ, а проведення інформування особового складу – основний вид внутрішньо-комунікаційної роботи.

Збірник присвячений розвінчанню основних брехливих наративів про російсько-українську війну, що використовує російська пропаганда.

Наратив – це спосіб, манера викладу якоїсь історії. Процес повідомлення цієї історії називається *нарація*.

Наративна війна стає основною в інформаційну добу, коли відео і медіа замінюють ракети та снаряди. Тепер перемога приходить до того, хто цілить в свідомість, а не тіло. Російські наративи визначають причини воєнних дій, щоб виправдати їх в очах свого населення та всього світу.

Пропагандистські наративи можуть бути ефективним інструментом маніпулювання думками та переконаннями громадськості на свою користь.

1. «УКРАЇНА Є НЕДОДЕРЖАВОЮ»

Московія використовує свій пропагандистський наратив що Україна є недодержавою з кількох причин.

По-перше, це дозволяє росії виправдати свої агресивні дії відносно України. За такої логіки, росія стверджує, що Україна не здатна забезпечити свою власну безпеку та територіальну цілісність, тому вона повинна втручатися, щоб захистити російськомовне населення.

По-друге, наратив про недодержавність України може використовуватися як засіб залучення на свій бік деяких українських громадян, які можуть відчувати невдоволення, з тих чи інших причин, діяльністю української влади.

По-третє, цей наратив є засобом забезпечення внутрішньополітичної стабільності в росії. Шляхом створення ворожнечі до України, російська влада намагається спрямувати увагу на зовнішньополітичні проблеми, що допомагає зняти напругу внутрішнього соціально-економічного тиску на владу.

Він направлений на те, щоб заперечити існування українського народу як окремого від російського і дискредитувати українську державність.

Насправді, Україна – це держава з понад тисячолітньою історією свого творення. Першою повноцінною державою, яку створили українці, була Русь (інколи її ще називають «Київська Русь»). Сталося це наприкінці IX століття – понад 1100 років. Столицею Русі був Київ, а на місці Москви, Санкт-Петербурга та інших російських мегаполісів тоді були дикі ліси й непролазні болота. Держава зі столицею в Києві проіснувала до середини XIII століття.

Українці протягом багатьох століть вели запеклу боротьбу проти всіх поневолювачів та створювали свої держави на всіх етапах історичного розвитку. Українці – вистояли і домоглися незалежності. І продовжують воювати за неї тепер, проти агресії російської федерації.

2. «УКРАЇНЬКА ВЛАДА Є «НЕОНАЦИСТСЬКОЮ, НЕЛЕГІТИМНОЮ ТА ДИСКРЕДИТОВАНОЮ»

Він направлений на дискредитацію української влади та розкол в українському суспільстві.

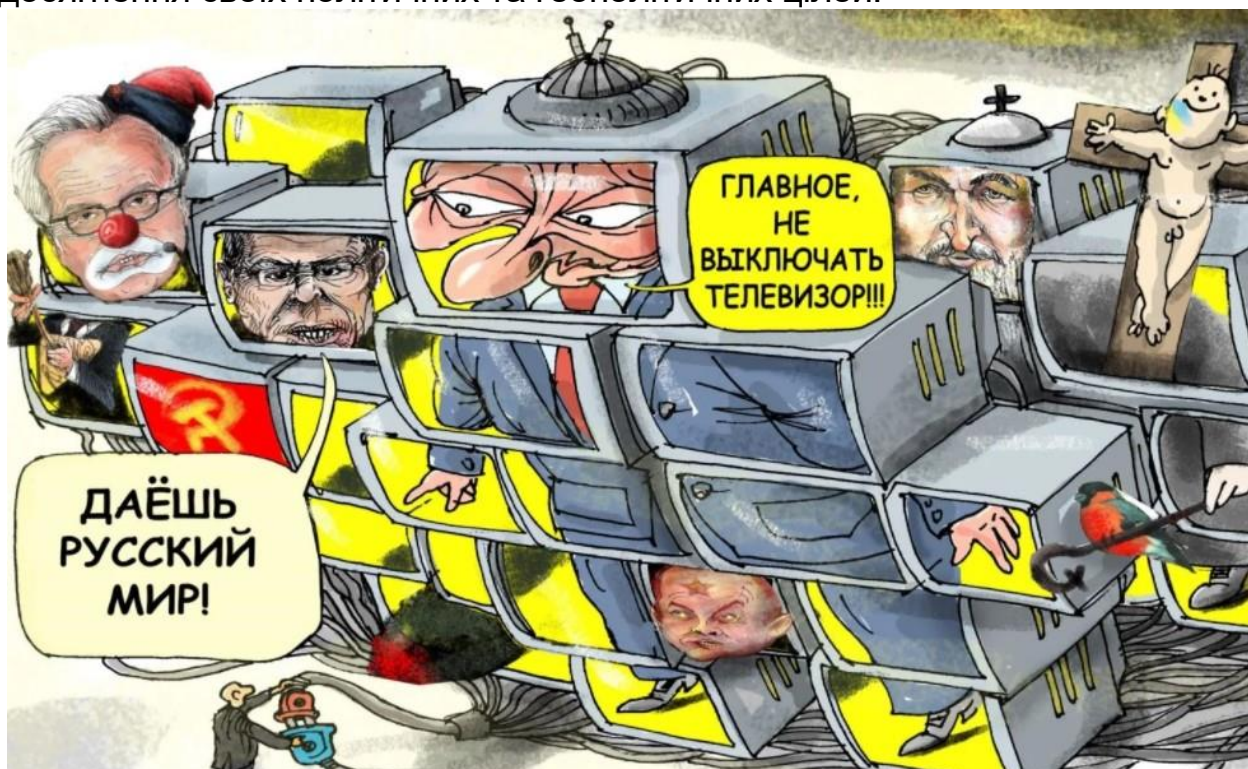
Московія застосовує свій пропагандистський наратив про те, що українська влада є «неонацистською, нелегітимною та дискредитованою» з кількох причин.

По-перше, такий наратив допомагає росії легітимізувати свою агресивну поведінку щодо України, таку як анексію Криму, підтримку сепаратистських рухів на сході України та повномасштабну агресію. За таких обставин, росія використовує аргумент, що вона захищає своїх співвітчизників в Україні від українських «неонацистів».

По-друге, наратив про «дискредитовану» українську владу використовується як засіб залучення на свій бік деяких українських громадян, які можуть відчувати невдоволення з тих чи інших причин діяльністю української влади.

Теза про те, що до влади в Україні прийшли нацисти, російська пропаганда почала активно розвивати з 2014 року. Але навіть те, що у 2019 році президентом України стала людина із єврейським корінням, не зупинило росіян. Згодом самі росіяни усвідомили, що наратив про нацизм не працює і вдалися до інших маніпуляцій. Спершу вони казали, що Україна – це фашистська або нацистська держава, а тепер називають її терористичною.

Отже, наратив про «нелегітимну та дискредитовану» українську владу є складовою частиною пропагандистської кампанії росії з метою досягнення своїх політичних та геополітичних цілей.

3. «ЗАХІД ЕКСПЛУАТУЄ УКРАЇНУ ТА Є ДЕСТРУКТИВНИМ ДЛЯ СВІТОВОГО ПОРЯДКУ»

Він направлений на те, щоб представити Захід на чолі зі США як експлуататора України у своїх геополітичних інтересах і загрозу світовому порядку, а також на формування в українському суспільстві недовіри до заходу.

Пропагандистський наратив про те, що Захід експлуатує Україну та є деструктивним для світового порядку, використовується росією з різних причин. Одна з можливих причин – це зміцнення внутрішньої підтримки у росії шляхом створення образу ворога і презентування себе як захисника прав слабких держав.

Також, цей наратив є інструментом зовнішньої політики росії, за допомогою якого вона намагається підірвати довіру Заходу до України і змінити відносини між країнами на свою користь.

Крім того, наратив про експлуатацію України також використовується росією для підкреслення своєї ролі як суперника Заходу, який намагається захистити свої інтереси в регіоні.

Насправді, з початку повномасштабного вторгнення станом на кінець лютого 2023 року обсяги тільки міжнародної економічної допомоги перевищили 38 мільярдів доларів. Завдяки надходженням міжнародної фінансової допомоги міжнародні резерви зростали, починаючи з жовтня 2022 року, і станом на кінець січня 2023 року досягли 29,9 мільярда доларів.

В цілому, використання пропагандистських наративів може бути частиною ширшої стратегії росії щодо зміцнення свого впливу в регіоні та далеко за його межами.

4. «РОСІЙСЬКА МЕНШИНА Є ОБ'ЄКТОМ УТИСКІВ В УКРАЇНІ»

Цей наратив направлений на формування переконань про незаконне і насильницьке витіснення всього російського в Україні: мови, церкви, історії та культури, російської меншини, проросійських ЗМІ та політиків.

Пропагандистський наратив про те, що російська меншина є об'єктом утисків в Україні, має такі цілі для росії.

Перша мета полягає у створенні образу ворога та підтримки націоналістичного настрою в росії. Цей наратив використовується для зміцнення внутрішньої підтримки у росії, підкреслюючи, що російські громадяни, які живуть за кордоном, потребують захисту.

Друга мета полягає в підриві довіри між Україною та її партнерами на Заході. росія використовує цей наратив, щоб сформуванати у своїх партнерів на Заході відчуття недовіри та сумніву щодо України, яка має значну російську меншину, і яка, на думку росії, знущується над нею.

Крім того, пропагандистський наратив про утиски російської меншини використовувався для зміцнення російського впливу в Україні, зокрема на її Півдні та Сході. Цей наратив повинен сприяти підтримці російської агресії російськомовними жителями, вважаючи, що вони захищають свої права та інтереси.

Насправді ж, в Україні, до початку російської агресії, зберігалось домінування російської мови в бізнес-середовищі та засобах масової інформації, нею публікувалось більшість друкованої продукції. російською спілкувалися переважна більшість державних службовців вищого та середнього рангу, всупереч законодавству російська домінувала серед бюрократичного апарату. Існувало непропорційно широке представництво російської мови в системі освіти. В усіх сферах громадського життя, як-то в бізнесі, сфері послуг, шоу-бізнесі, кіно- та відеопрокати, виробництві телесеріалів, Інтернеті тощо, присутність української було малопомітним. В східних та південних регіонах України, де поширювалось уявлення про утиски російської мови і громадян, що нею послуговуються, якраз українська мова перебувала на межі зникнення і потребувала захисту, зокрема і в межах упровадження "Європейської хартії регіональних мов та мов меншин".

5. «ІСНУЄ ЗОВНІШНЯ ЗАГРОЗА ДЛЯ РОСІЇ»

Цей наратив спрямований на залякування НАТО, США й України; представлення їх агресорами, які планують військовим шляхом повернути окуповані росією території України, а також на виправдовування необхідності вирішення росією українського питання військовим шляхом.

Мета створення міфічного образу зовнішньої загрози для росії полягає у:

По-перше, це допомагає внутрішньо-політичному контролю.

Створення міфу про зовнішню загрозу дозволяє керівництву росії зміцнити своє політичне панування та контроль над населенням, спонукаючи його до об'єднання проти вигаданої загрози.

По-друге, створення міфу про зовнішню загрозу може використовуватись для управління міжнародним співтовариством та дипломатичної маніпуляції. Заява про існування зовнішньої загрози дозволяє росії переконувати інші країни у необхідності збільшення військових витрат та підвищення рівня бойової готовності.

По-третє, створення міфу про зовнішню загрозу може бути використано для виправдання агресивних дій росії на міжнародній арені, таких як окупація Криму або агресія проти України, втручання у справи інших держав тощо.

У цілому, створення міфу про зовнішню загрозу є інструментом політичної маніпуляції, який дозволяє росії зберігати свої внутрішній контроль, зміцнювати свій вплив на міжнародній арені та виправдовувати свої агресивні дії.

6. «У ВІЙНІ ВИННЕ НАТО»

З початком російської війни проти України НАТО практично став тією славнозвісною «невісткою», яка винна у всіх бідах. Адже московські пропагандисти не втрачають можливості звинувачувати Альянс у гріхах, які сама росія продовжує чинити вже понад 9 років.

Московія намагається розвивати міф про те, що у війні в Україні винне НАТО з кількох причин.

По-перше, це дозволяє росії відволікти увагу від своєї агресії проти України. Звинувачення НАТО в тому, що воно провокує конфлікт та

підтримує українську армію, дозволяє росії відводити увагу від своїх військових дій в Україні.

По-друге, росія намагається створити враження, що Україна є підконтрольною НАТО, що створює загрозу для безпеки москвитів. Це дозволяє їм переконувати своє населення та міжнародне співтовариство в необхідності збільшення військових витрат та підвищення рівня бойової готовності.

По-третє, росія намагається створити враження, що НАТО є агресивним блоком, який має намір захопити території російського болота. Це, знову ж, дозволяє росії виправдовувати свої військові дії та агресивну зовнішню політику.

Насправді, державою, що окупувала частину території незалежної держави, є росія, а не країни НАТО, які безупинно підтримують Україну у захисті своєї територіальної цілісності та незалежності.

У цілому, розвиваючи міф про те, що у війні в Україні винне НАТО, росія намагається зміцнити своє політичне панування та контроль над населенням, спонукає його до об'єднання проти вигаданої загрози, а також використовує для виправдання своїх агресивних дій на міжнародній арені.

7. «РОСІЯ ВОЮЄ З НАТО НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ»

Московія використовує наратив про те, що вона воює з НАТО на території України, з метою збільшення підтримки своєї внутрішньої аудиторії і створення образу зовнішнього ворога, на якого можна спрямувати гнів та невдоволення громадян. Вона також намагається легітимізувати свої військові дії в Україні та уникнути відповідальності за порушення міжнародного права.

Прокремлівський дезінформаційний наратив, який неправдиво стверджує, що росія в Україні воює із Заходом, набрав обертів після того, як Україна почала успішний контрнаступ проти російських загарбників. Кремлівські експерти особливо люблять розгортати ці тези щоразу, коли Україна отримує військову підтримку від своїх західних партнерів або коли росія втрачає контроль над тимчасово окупованими українськими територіями.

Ні ЄС, ні Захід, ні НАТО не оголошували війну росії. ЄС, США та багато країн-членів НАТО надають Україні військову допомогу, щоб підтримати її спроможність відбивати неспровоковану російську агресію, але вони не беруть участі в бойових діях.

8. «США ТА ЗАХІД ВЕДУТЬ ГІБРИДНУ ВІЙНУ ПРОТИ РФ В УКРАЇНІ»

Росія розвиває пропагандистський наратив про те, що США та Захід ведуть гібридну війну проти рф в Україні з кількох причин.

По-перше, це дозволяє росії відволікти увагу від своєї власної агресії проти України. Розповсюдження міфу про гібридну війну відводить увагу від факту, що росія веде загарбницьку політику проти України та окупувала частину її території.

По-друге, це дозволяє росії звинувачувати США та Захід у втручанні в її внутрішні справи та впливі на політику країни. Розвиток міфу про гібридну війну створює враження, що США та Захід підтримують антиросійську опозицію в росії та протидіють «правильному» розвитку країни.

По-третє, росія намагається створити враження, що вона є жертвою зовнішнього втручання та воює проти зовнішньої загрози. Це дозволяє росії зміцнювати своє політичне панування та контроль над населенням, спонукає його до об'єднання проти вигаданої загрози, а також використовується для виправдання своїх агресивних дій на міжнародній арені.

Насправді, це росія веде багаторічну гібридну війну проти України з метою її знищення.

9. «УКРАЇНА – ЦЕ ЛИШЕ ПРЕДСТАВНИК НАТО Й ПОЛЕ БОЮ»

Московія використовує пропагандистський наратив про те, що Україна – це лише маріонетка НАТО й поле бою між ним і росією, щоб виправдати свої дії в Україні та підірвати довіру до української влади в очах світової громадськості.

Неправдиві заяви про те, що саме Україна є агресором, – це класична прокремлівська тактика маніпулювання, покликана зобразити росію як жертву й відвернути увагу аудиторії від її власної агресії.

Цей наратив також має на меті створити образ НАТО як агресивної організації, що прагне оточити росію та загрожує її національній безпеці. Це може залучити до підтримки російського населення та збільшити підтримку російської влади в державі.

10. «СПЕЦОПЕРАЦІЄЮ» В УКРАЇНІ РФ ЗАПОБІГЛА «ВЕЛИКИЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ»

Московіти використовують наратив про те, що «спецоперацією» в Україні вона запобігла «великій світовій війні», щоб підвищити свою міжнародну авторитетність та відновити власну гідність після поразки в холодній війні та розпаду СРСР.

За допомогою цього наративу росія намагається позиціонувати себе як головного гаранта стабільності в регіоні та заявляти про свою готовність боротися з «військово-політичними загрозами» у всьому світі.

Використання такого наративу допомагає росії зберігати підтримку від російської громадськості та залучити до свого боку інших країн, які прагнуть до більшої самостійності та незалежності від Заходу.

11. «ОКУПАЦІЯ УКРАЇНИ ДО НАШИХ ПЛАНІВ НЕ ВХОДИТЬ»

Росія анексувала чотири області та намагалася максимально швидко засвідчити свою присутність через інтеграцію окупованих територій до російського соціального, економічного і правового поля.

Окупація частин Херсонської та Запорізької областей вкотре засвідчила фейковість намірів окупанта захистити людей Донбасу. Якби окупанти могли втримати більше територій, їх також очікували б «референдуми» та анексія.

Україна успішно звільнила 40% своїх територій, окупованих після 24 лютого 2022 року. Росія зазнала нищівних поразок у Київській, Сумській, Чернігівській, Миколаївській, Харківській областях.

Росіян посунули в Донецькій та Луганській областях, у листопаді минулого року звільнили місто-герой Херсон.

12. «ПОЛЬЩА ХОЧЕ ЗАГАРБАТИ ЗАХІД УКРАЇНИ»

Московія використовує міф про те, що Польща хоче загарбати захід України, для того, щоб підірвати відносини між Україною та її західними сусідами, а також для створення образу зовнішньої загрози для свого внутрішнього споживача пропаганди.

Цей наратив також може бути використаний для відволікання уваги від власних агресивних дій в Україні.

Крім того, використання такого наративу може допомогти росії в утриманні влади в регіоні, де Польща відіграє вагомую роль, та підвищити популярність російського націоналізму серед російських громадян.

Окрім цього, цей наратив використовується для обґрунтування військової агресії росії в Західній Україні під приводом захисту від «загарбницької Польщі».

Насправді, черговий рашистський наратив про захоплення Польщею Західної України – повна нісенітниця. Дуже вже «палає» на болотах від такої підтримки, яку надає Україні польський народ.

13. «УСЕ ЙДЕ ЗА ПЛАНОМ»: РОСІЯНИ ВИГРАЮТЬ, УКРАЇНЦІ ПРОГРАЮТЬ»

Пропагандистський наратив про те, що «усе йде за планом» дозволяє росії відображати себе як сильну та впевнену державу, яка діє згідно стратегії та має перевагу над Україною та Заходом. Цей наратив також допомагає створити враження, що росія має повний контроль над ситуацією в Україні та не зазнає поразки.

Крім того, такий наратив спрямований на те, щоб викликати в українському суспільстві відчуття безнадії та відсутності перспектив, що може спричинити зниження морального духу та підтримки української влади. Цим вони намагаються створити сприятливу атмосферу для росії щодо здійснення своїх цілей в Україні та на міжнародній арені.

Цілями повномасштабного вторгнення російська влада називала «денацифікацію» та «демілітаризацію» України, а також анексію Донбасу, яке в Москві оголосили «звільненням». Але менш ніж через тиждень стало очевидно, що ідея бліцкригу в Україні провалилася. На сьомий день війни росіяни втратили принаймні 9 тисяч військових і понад 1300 одиниць техніки, не враховуючи автомобілів. Приблизно в цей час з'явився наратив про те, що все «йде за планом». «Операція розвивається успішно, відповідно до заздалегідь затверджених планів», – повідомив на початку березня путін.

На початку квітня Сили оборони України вибили росіян з Київської та Чернігівської областей. У Москві заявили, що це «кардинальне скорочення військової активності» з метою «підвищити взаємну довіру». Далі Сили оборони України звільнили Зміїний, Балаклею, Ізюм та Куп'янськ, згодом Херсон. російські пропагандисти розпочали цілу кампанію з виправдань і пояснень поточної ситуації: від «жесту доброї волі» до «свідомого сповільнення темпів наступу».

Останнім часом російська пропаганда намагається не згадувати про плани, цілі й, головне, строки війни.

14. «РОСІЯ ГОТОВА ДО ПЕРЕГОВОРІВ, А УКРАЇНА – НІ»

Московія постійно повторює про свою готовність до переговорів для створення враження, що росія миролюбна, а Україна є перешкодою на шляху до досягнення миру. Це є частиною пропагандистського наративу, який намагається показати росію як розумну та розсудливу сторону у конфлікті, а Україну як непримиренну та недалекоглядну. Крім того, такий наратив може бути використаний для того, щоб росія могла перекласти відповідальність за негативні наслідки війни на Україну та її уряд.

Росія потребує перемов і паузи в бойових діях більше, ніж Україна. Тож росіяни намагаються схилити Київ до переговорів, зокрема через наших західних партнерів. Водночас росіяни висувують неприйнятні умови.

15. «САНКЦІЇ НЕ ПРАЦЮЮТЬ, А ЄВРОПА ЧЕРЕЗ НИХ БІДНІШАЄ»

Московіти використовують наратив про те, що санкції не працюють, а Європа через них біднішає, з метою зменшення підтримки заходів проти неї, в тому числі санкцій, з боку країн Європейського союзу та інших країн. Росія намагається створити у свідомості людей уявлення, що санкції не мають ефекту і тільки шкодять населенню країн, які їх вводять.

Це робиться з метою допомогти росії уникнути подальшого збільшення обсягів санкцій та зберегти свої ресурси для використання у своїх інтересах. Також цей наратив може сприяти створенню почуття незадоволеності серед населення країн, які ввели санкції, та впливати на їхні політичні рішення.

Цей наратив російська пропаганда активно просуває у внутрішньому медіапосторі, але головна мета – Захід. Пропагандисти хочуть довести шкоду антиросійських санкцій для країн, які їх запровадили. А там, де ще вагаються, розповідають, як «страждають інші європейські держави через свою санкційну політику».

Насправді, практика свідчить, що накладені на росію санкції здійснюють великий негативний вплив на її економіку.

16. «ЗАХІДНІ САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ Є НЕЗАКОННИМИ Й ЗАВДАЮТЬ ГЛОБАЛЬНОЇ ШКОДИ»

Прокремлівська дезінформація щодо санкцій, накладених ЄС і Заходом, демонструє ряд протиріч. Чомусь санкції водночас є незаконною, неприйнятною формою примусу і зовсім не впливають на росію. Цей дезінформаційний наратив спрямований на те, щоб применшити вплив західних санкцій для внутрішньої аудиторії в росії та створити хибне враження, що Захід розвалюється.

Московія використовує цей пропагандистський наратив, щоб виправдати свої дії та відвернути від себе відповідальність за порушення міжнародного права і вторгнення в Україну. Росія намагається зробити вигляд, що вона є жертвою загарбницької політики західних країн і, що санкції проти неї є незаконними та несправедливими.

Через цей наратив росія намагається створити образ зовнішньої загрози, що допомагає їй зміцнити свій внутрішньополітичний авторитет та мобілізувати громадську підтримку. Крім того, росія використовує цей наратив для того, щоб зменшити ефективність західних санкцій і залучити на свою сторону інші країни, які можуть бути зацікавлені у знятті санкцій.

17. «ЗАХІДНІ САНКЦІЇ ДЕСТАБІЛІЗУЮТЬ СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ Й ПІДВИЩУЮТЬ ВАРТІСТЬ ЖИТТЯ ЗВИЧАЙНИХ ГРОМАДЯН У ВСЬОМУ СВІТІ»

Московія використовує цей пропагандистський наратив з кількох причин.

По-перше, вона сподівається, що це може допомогти в зменшенні підтримки західних країн щодо санкцій, оскільки вони можуть почати сприймати їх як зайве злочинне навантаження на свою економіку.

По-друге, вона намагається залучити підтримку від інших країн, які також відчувають погіршення економічної ситуації через санкції.

По-третє, цей наратив може бути використаний для підвищення авторитету росії в світі, показуючи її як жертву несправедливості з боку західних країн, а не як державу, яка сама порушує міжнародні правила і порушує територіальну цілісність інших країн.

18. «САНКЦІЇ НЕ ШКОДЯТЬ РОСІЇ, А НАВПАКИ РОБЛЯТЬ ЇЇ СИЛЬНІШОЮ»

Московія може використовувати такий пропагандистський наратив з кількох причин:

1. Відмова визнавати, що санкції мають негативний економічний вплив на росію, дозволяє уряду росії зберегти внутрішню легітимність та зменшити вплив опозиції, яка може вимагати зміни політики.

2. Російський уряд може намагатись зберегти внутрішню підтримку національної ідеї і державної гідності, наголошуючи на тому, що росія є сильною та незалежною державою, яку не можуть схилити до зміни своїх принципів за допомогою економічного тиску.

3. Відмова визнавати, що санкції принижують росію, дозволяє їй зберегти обличчя на міжнародній арені та зберегти довіру своїх союзників, які можуть бути занепокоєні економічними труднощами росії.

Отже, росія може використовувати цей наратив, щоб зберегти свою політичну та економічну силу, зберегти внутрішню легітимність і обличчя на міжнародній арені, а також зберегти підтримку своїх союзників.

Разом з тим, санкції скорочують можливості росії з фінансування війни й придбання ключових компонентів для військово-промислового комплексу. Наслідки санкцій помітні в усіх основних секторах російської економіки. У 2022 році дефіцит бюджету росії стрімко зріс, збільшившись у 14 разів. Тільки за 2022 рік економіка скоротилася на 5%. Тож санкції діють.

19. «ВИ ВСІ ЗАМЕРЗНЕТЕ»

Московія повторювала про те, що Європа та Україна замерзнуть зимою, щоб наголосити на своїй ключовій ролі в постачанні газу для європейських країн.

У минулому, росія була основним постачальником газу для Європи та України, і використовувала цю залежність для зміцнення своєї політичної та економічної позиції.

Москальський наратив про можливу холодну зиму був спрямований на те, щоб залякати Європу та Україну і підвищувати свій торговий та політичний вплив в регіоні. Однак, з часом, європейські країни розширили географію своїх джерел постачання газу, що зменшило залежність від росії і зменшило її вплив в регіоні.

Опалювальний сезон позаду, а ЄС не замерз. Передусім тому, що європейці вчасно накопичили потрібні запаси, а тепла осінь і початок зими дозволили ці запаси зберегти. До того ж в Євросоюзі запровадили систему заощаджень енергії.

20. «УКРАЇНСЬКІ НАЦИСТИ»

Московія використовує міф про українських нацистів з кількох причин:

1. Дезінформація та порушення історичної правди: росія звинувачує українську владу у спробах відродження нацизму в Україні, не визнаючи, що це не відповідає дійсності. Такі звинувачення є спробою викликати в українців відчуття образи та дискредитувати українську владу в очах світової громадськості.

2. Створення ворожнечі: росія використовує міф про українських нацистів для створення ворожнечі між Україною та іншими країнами, зокрема Європою та США. Цим росія намагається залучити підтримку світової громадськості в своїх суперечках з Україною.

3. Виправдання агресії: росія використовує наратив про українських нацистів для виправдання своєї агресії проти України. За цим наративом, росія заявляє, що вона захищає російськомовних жителів від українських нацистів, які здійснюють терор і утиски проти російської меншини в Україні. Проте, це є неправдою, адже українська влада багаторазово заявляла про своє прагнення до захисту прав і інтересів всіх громадян України без дискримінації.

4. Маніпулювання громадською думкою: росія використовує наратив про українських нацистів для маніпулювання громадською думкою в росії та в країнах Заходу задля зменшення підтримки України.

21. «УКРАЇНСЬКІ БІЖЕНЦІ ШКОДЯТЬ ТИМ, ХТО ЇХ ПРИЙМАЄ»

Московіти використовують наратив про те, що українські біженці шкодять тим країнам, хто їх приймає, з кількох причин:

1. Створення негативного настрою: росія намагається створити негативне враження про українських біженців у країнах, що їх приймають, з метою створення негативного настрою серед місцевих жителів і протидії їх підтримці.

2. Відволікання уваги від власних проблем: розповсюдження наративу про шкоду, яку завдають українські біженці, може відволікти увагу від власних проблем у росії, таких як соціально-економічна криза або політичні скандали.

3. Підбурювання до ксенофобії: росія може намагатися підбурити до ксенофобії та ворожнечі до українських біженців у країнах, що їх приймають, щоб посилити невдоволення та напруження між українцями та місцевими жителями задля підризу стабільності і довіри між народами.

4. Зменшення підтримки України: росія може хотіти зменшити міжнародну підтримку України, яка потребує допомоги у вирішенні

гуманітарних проблем та забезпеченні потреб біженців. Поширення міфу про шкodu, яку завдають українські біженці, може сприяти зменшенню підтримки для української влади та її зусиль у розв'язанні кризи.

Попри всі спроби російської пропаганди, їй не вдалося змінити громадську думку про підтримку України. Згідно з результатами опублікованого на початку грудня минулого року опитування форуму «Міграція і демократія», майже кожен шостий респондент у Німеччині, Франції, Нідерландах, Швеції, Іспанії, Італії, Польщі, Чехії, Угорщині і Греції виступив за підтримку України у війні із Росією, хай це навіть шкодить певним інтересам їхньої держави.

22. «РОСІЙСЬКА АРМІЯ – ДРУГА АРМІЯ СВІТУ»

Московія повторює наратив про те, що російська армія є другою армією світу, щоб зберегти й підвищити національний патріотизм та мілітаризм серед своїх громадян і військових.

Цей наратив сприяє формуванню уявлення у російського населення про те, що росія має міцну армію, яка може бути протистояти силам західних країн, таких як США і НАТО.

Крім того, цей наратив має на меті посилення впливу росії на міжнародні справи і збереження її статусу як великої держави.

Рашисти спроможні воювати, лише загубивши десятки тисяч власних солдатів і викидаючи на вітер мільярди доларів.

«Пустить в расход» – це словосполучення якнайкраще віддзеркалює те, що відбувається в російській армії з її власними солдатами під час будь-якої війни, й особливо під час нинішньої загарбницької війни проти України.

Весь світ побачив, що російська армія не «друга армія світу», перша армія... по кількості втрат, мародерів, насильників та вбивць серед своїх військових.

23. «БІЛОРУСЬ НІ НА КОГО НЕ НАПАДАЛА, А ПРОСТО ЗАХИЩАЄТЬСЯ І ПРИКРИВАЄ ТИЛ ДЛЯ РОСІЇ»

Ще один топ-наратив – «білорусь ні на кого не нападала, а просто захищається і прикриває тил для росії».

Так пропагандисти намагалися виправдати участь білорусі у війні проти України, а також безкінечні навчання поблизу українських кордонів.

Пропагандистський наратив про те, що білорусь «захищається» і є «прикриттям тилу» для росії, може мати кілька цілей.

По-перше, це є спробою виправдати агресивну поведінку росії на міжнародній арені. Шляхом ствердження, що білорусь є «надійним тилом для росії», можна спробувати виправдати дії росії щодо білорусі, зокрема її військову підтримку режиму лукашенка.

По-друге, такий наратив є спробою збільшити рівень підтримки режиму лукашенка в білорусі та сприяти збереженню його влади. Режим використовує такий наратив, щоб сприймати себе як «захисника» білорусі, а також відвернути увагу від своїх власних порушень прав людини та демократії в країні.

Також, це є спробою вплинути на настрої населення білорусі та створити образ «зовнішнього ворога», від якого потрібно «захищатися». Це може мати вплив на місцеві вибори, дозволяючи режиму лукашенка зберегти свою владу шляхом мобілізації націоналістичних настроїв серед громадян білорусі.

Хоча усьому світу відомо, що саме з території білорусі в Україну летять ракети, на аеродромах базуються російські літаки, а солдати ерефії

розгорнули там свої наметові містечка і погрожують біля наших кордонів військовою технікою.

24. «ЗАХІДНІ КРАЇНИ НІКОЛИ ВІДЧУТНО НЕ ПІДТРИМУВАЛИ ПРОДЕМОКРАТИЧНИЙ РУХ РОСІЇ»

Пропагандистський наратив про те, що західні країни не підтримували продемократичний рух росії, можна пояснити по різному.

По-перше, цей наратив використовується для того, щоб відвернути увагу від внутрішніх проблем росії та змінити фокус розмови на відносини із західним світом.

По-друге, такий наратив може бути використаний для створення відчуття виключеності та відділення росії від світової спільноти, що може збільшити націоналістичні настрої серед населення росії та збільшити підтримку для російського уряду.

Крім того, він використовується для того, щоб звинуватити західні країни у змові проти росії та негативно вплинути на їхні відносини з московією.

Як завжди, росіяни брешуть, коли говорять, що Захід не підтримував демократичний розвиток їх країни. Наприклад, 10 лютого 1992 року розпочалася доставка гуманітарних вантажів до країн колишнього СРСР, відома як операція Provide Hope («Подай надію»). Все це відбувалося в рамках підтримки демократичних перетворень та переходу до ринкової економіки молодих незалежних держав.

А вже 24 жовтня 1992 року Джордж Буш-старший, на той момент президент США, підписав Закон про підтримку свободи. Згодом Держдепартамент США координував програми допомоги іноземним державам на основі цього закону, що дозволило не лише постачати гуманітарні вантажі, а й надавати фінансову підтримку різним секторам

економіки, таким як торгівля, фінанси, сільське господарство, медицина та антикорупційна діяльність.

25. «КРАЇНИ ЄС СПРИЯЛИ ПУТІНУ ТА РОСІЙСЬКОМУ РЕЖИМУ»

Наратив про те, що країни ЄС сприяли путіну та російському режиму, може використовуватися з кількох причин.

По-перше, це може бути спробою відволікти увагу від справжніх дій росії, які є причиною її конфлікту з країнами ЄС. Наприклад, це може бути спробою перекласти відповідальність за війну на країни ЄС, звинувачуючи їх у відсутності підтримки російської опозиції та демократичних сил.

По-друге, це може бути спробою створити негативний настрій серед населення росії щодо країн ЄС, які зазвичай сприймаються як символи демократії та процвітання. Це може допомогти російському режиму у збереженні своєї влади, оскільки ворожнеча до Заходу може змусити населення росії підтримувати режим в умовах війни.

Нарешті, це може бути спробою використати сильні націоналістичні настрої в росії, щоб підвищити популярність режиму та змусити населення підтримувати його в умовах конфлікту з країнами ЄС.

У будь-якому випадку, використання наративу про те, що країни ЄС сприяли путіну та російському режиму, є частиною пропагандистської брехні, яка розповсюджується з метою змінити думку про країни ЄС та вплинути на громадську думку в росії.

26. «ДОПОМОГА УКРАЇНІ ТІЛЬКИ НАПРУЖУЄ СИТУАЦІЮ ТА ЯДЕРНУ НЕБЕЗПЕКУ»

Московія може використовувати такий наратив для кількох причин.

По-перше, це може бути спрямовано на те, щоб заподіяти шкоду Україні та зменшити підтримку для неї з боку міжнародної спільноти, створивши враження, що допомога Україні може призвести до ескалації конфлікту.

По-друге, це може бути спрямовано на залякування країн, які розглядають можливість допомогти Україні, нагадуючи про потенційну небезпеку ядерної війни.

Такий наратив сприяє збільшенню рівня напруги та відведенню уваги від реальних проблем внутрішньої політики росії.

Шантажувала ядерною зброєю москва від самого початку вторгнення. Путін постійно погрожує «небаченими наслідками» тим, хто спробує завадити росії. У перші ж дні агресії росіяни показово привели в боеготовність свої ядерні війська.

Відтоді Україна отримала тисячі тонн зброї та боєприпасів від Заходу, стався вибух на Кримському мосту та на військових об'єктах в тилу росії, російська армія пішла з територій, які намагалася анексувати за допомогою псевдореферендумів... А наслідки не настали.

27. «ПОСТАЧАННЯ ЗБРОЇ ПРОДОВЖУЄ СТРАЖДАННЯ УКРАЇНЦІВ»

Московіти використовують цей наратив з метою вплинути на міжнародну спільноту та заблокувати можливість України отримати допомогу від світових лідерів.

Росія намагається створити образ України як країни, яка спричинює конфлікт на сході країни та продовжує насильство за допомогою поставок зброї.

Цей наратив також використовується для створення відчуття безпеки серед російського населення, що забезпечується тим, що росія не залишає своїх військових підрозділів без захисту в умовах загострення війни в Україні.

Проте, насправді, поставки зброї допомагають Україні захистити свою територіальну цілісність від агресії росії та врятувати життя українських громадян, що потерпають від російської агресії.

28. «УКРАЇНА ЗДІЙСНЮЄ ПРОВОКАЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ»

Москалі використовують наратив про те, що Україна здійснює провокації проти росії, щоб оправдати свої військові дії на території України. Це дозволяє росії продовжувати виправдовувати війну та проводити мобілізацію свого населення під приводом самозахисту.

Такий наратив створює ілюзію того, що росія реагує на дії України, а не сама почала війну.

Крім того, це дозволяє росії відволікти увагу від своїх справжніх мотивів та дій.

На думку москалів, такий наратив повинен викликати сумнів у здатності України забезпечити свою власну безпеку, що може відлякувати потенційних союзників та підтримувачів.

29. «РОСІЯ ВЕДЕ СВЯЩЕННУ ВІЙНУ ПРОТИ БЕЗБОЖНИХ САТАНІСТІВ В УКРАЇНІ ЗА ЗАХИСТ ХРИСТІЯНСТВА Й ТРАДИЦІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ»

Цей наратив є типовим прикладом використання релігійних або культурних символів для підтримки військових агресійних дій та створення образу ворога в очах громадськості. Росія намагається створити враження, що вона захищає права і інтереси християнського світу, виступає проти невірних, агресивних сил, що загрожують миру і безпеці.

Такий наратив має на меті мобілізувати релігійних та консервативних громадян, нав'язати їм ідею, що вони захищають свій народ, культуру, віру та традиції від зовнішньої агресії. Однак це зовсім не відповідає дійсності, і такий наратив має чіткий пропагандистський характер.

Демонізація України та її західних союзників як безбожних язичників йде рука об руку з прокремлівським дезінформаційним наративом про те, що Захід хоче знищити традиційні цінності. Усе це має створити образ Росії як захисника цих цінностей. Дезінформаційний наратив про захист традиційних цінностей, яким загрожує знищення, просякнутий гомофобією яка часто межує з відвертим розпалюванням ненависті.

30. «УКРАЇНСЬКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗПАЛЮВАННЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВОРОЖНЕЧІ»

Російська православна церква (РПЦ) має сильний вплив на релігійне та культурне життя в росії, тому для неї важливо мати контроль над релігійними об'єднаннями в інших країнах.

У 2018 році Українська православна церква Київського патріархату та Українська автокефальна православна церква об'єдналися в одну самостійну церкву – Православну церкву України (ПЦУ).

Московія вбачає об'єднання УАПЦ та Київського патріархату як поразку РПЦ та загрозу її впливу на Україну. Російський наратив про використання ПЦУ як інструменту для розпалювання російсько-української ворожнечі стверджує, що об'єднання УАПЦ та Київського патріархату є політичною акцією з боку української влади, спрямованою на зміну релігійної картини України та на підлив відносин між росією та Україною. В такий спосіб, росія намагається підірвати авторитет ПЦУ та дискредитувати її як незалежну церкву, яка не повинна мати підпорядкування РПЦ.

31. «КИЇВ І КРАЇНИ ЗАХОДУ НАМАГАЮТЬСЯ ВІДОКРЕМИТИ РОСІЯН ВІД УКРАЇНЦІВ ЗА РЕЛІГІЙНОЮ ОЗНАКОЮ»

Московська пропаганда поширює такий наратив, оскільки він сприяє

підтримці на росії тези про «братство» між росіянами і українцями та створює враження, що це «братство» під загрозою через дії Києва та Заходу.

Крім того, це робиться з метою спротиву українським діячам, які прагнуть підтримувати та розвивати Православну церкву в Україні, і збільшити суперечності між різними релігійними групами.

Використання релігійної тематики може також сприяти залученню до підтримки російської політики в Україні осіб, які почуваються ображеними через відокремлення православної церкви від московського патріархату.

Міфи про «братні народи» чи «єдиний народ» – абсолютно штучні. Концепція «братніх народів» – це хворий витвір радянської пропаганди на заміну російської імперської концепції «триєдиного народу». Це спроба насильно прив'язати українську історію до російської та заперечити право українців на власний історичний вибір. Після російської агресії це абсолютно втратило сенс. Нині, щоб обґрунтувати і виправдати агресію проти Українського народу, кремлівська пропаганда почала говорити про «єдиний народ». Вони вплітають сюди й захист православ'я. Адже росія визнає лише московський патріархат. Та ми – не єдиний народ, і ніколи ним не були!

32. «ПЕРСПЕКТИВ МИРНИХ ПЕРЕГОВОРІВ З УКРАЇНОЮ НЕМАЄ ЧЕРЕЗ ЇЇ ПОЗИЦІЮ І ЧЕРЕЗ ТЕ, ЩО ЗАХІД НЕ ДОПУСКАЄ ЇЇ ДО ПЕРЕГОВОРІВ»

Московська пропаганда може використовувати цей наратив з кількох причин.

По-перше, це може бути спробою уникнути відповідальності за війну з Україною, примусити Захід сприймати Україну як «недружню» державу та зменшити шанси на дипломатичне вирішення конфлікту.

По-друге, цей наратив є спробою змінити внутрішнє ставлення російського народу до України та збільшити їх підтримку воєнної кампанії в Україні.

По-третє, цей наратив має політичну мету у формуванні негативного ставлення до Заходу, який не підтримує російську політику щодо України та накладає на росію міжнародні санкції.

Однак, ці заяви не мають під собою підстав, оскільки Україна багато разів заявляла про готовність до мирних переговорів на основі міжнародного права і поваги територіальної цілісності, а Захід продовжує підтримувати Україну у її боротьбі за територіальну цілісність і суверенітет.

33. «ПЕРЕМОГА РОСІЇ НЕМИНУЧА»

Пропагандистський наратив про те, що «перемога росії неминуча», має на меті створення враження непереможності та неперевершеності російської системи перед світом, а також підвищення морального духу в російському суспільстві.

Цей наратив створює враження, що російська держава та армія мають безперечну перевагу відносно своїх супротивників, та що вони не зупиняться ні перед чим, щоб захистити свої інтереси. Він також має на меті підтримку російської агресії в Україні та інших країнах, що діє відповідно до імперської ментальності, коли росія вважає себе наступною імперією після радянської.

Крім того, цей наратив може використовуватися для залучення грошових та інших ресурсів до російського військового комплексу та зміцнення влади над російським суспільством.

Надзвичайна стійкість, рішучість і незламний бойовий дух українців неодноразово доводили, що в цій загарбницькій війні проти України кремлю точно не слід очікувати на перемогу. Світ зробив росію ізгоем, вимагаючи негайного припинення агресії й безумовного виведення російських військ

за межі міжнародно визнаних кордонів України. Відтоді, як росія розпочала неспровоковану «триденну війну», Україні вдалося успішно стримати наступ загарбників, переломити ситуацію та звільнити значні території від російського тимчасового військового контролю. Збройним Силам України вдалося серйозно підірвати російські військові ресурси.

Стійкість України перед обличчям переважаючого в силі агресора продемонструвала справжнє значення мужності.

34. «ЗСУ ВБИВАЄ ЦИВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ/ОБСТРІЛЮЄ ЖИТЛОВІ КВАРТАЛИ»

Щоб росія могла обґрунтувати агресію проти України і когось захищати, потрібно, щоб захищати було від кого. Тут і з'являється цей наратив.

Російська пропаганда використовує його, щоб навести інформаційну тінь на свої воєнні дії на території України. Використовуючи цивільних як «живий щит» і перекладаючи відповідальність на Збройні Сили України росія намагається відхрещуватись від своїх воєнних злочинів та залишатися на позиції жертви.

Цивілізований світ давно впевнився, що саме російська армія цілеспрямовано знищує цілі міста і селища та вбиває цивільне населення.

35. «ЗАХІДНА ЗБРОЯ РОЗКРАДАЄТЬСЯ»

Московська пропаганда використовує наратив про те, що західна зброя, що надається Україні, розкрадається, з метою досягнення кількох цілей.

По-перше, це є спробою зменшити вплив та підтримку Заходу для України, зокрема через поширення думки, що західна підтримка не ефективна та економічно не обґрунтована.

По-друге, це частина загального наративу про те, що Україна є корумпованою та неефективною державою, яка не може добре управляти своїми ресурсами та отриманою від Заходу допомогою.

Цей наратив використовується для підкреслення недоліків української влади та посилення дискусії щодо необхідності змін у державному управлінні.

В той же час, США не знайшли доказів розкрадання Україною західної зброї. Вони бачать, що ЗС України ефективно застосовують її на полі бою. США не знайшли жодних доказів, що американська зброя, відправлена Україні, була виявлена за її межами. Вашингтон бачить, що передові підрозділи Збройних Сил України щодня ефективно використовують допомогу на полі бою.

36. «УКРАЇНА ДИСКРИМІНУЄ УГОРЦІВ»

Російська пропаганда використовує наратив про те, що Україна дискримінує угорську меншість в країні.

По-перше, цей наратив може допомогти росії створити враження, що Україна не може керувати своїми власними справами і не може забезпечити належні права меншин на своїй території.

По-друге, це може послужити засобом для створення напруження в українсько-угорських взаєминах, що може призвести до подальшого розширення розколу між двома країнами та надати росії можливість здобути певні переваги в регіоні.

Крім того, цей наратив може використовуватися як засіб для відведення уваги від міжнародних проблем, в яких росія винна, на проблеми внутрішньої політики України.

За переписом 2001 року на Закарпатті проживало близько 150 тисяч угорців. Угорці на Закарпатті мають все, що потрібно для їхнього розвитку.

37. «РФ ВОЮЄ НЕ ПРОТИ УКРАЇНИ, А ПРОТИ НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО РЕЖИМУ В УКРАЇНІ»

Ворожа пропаганда використовує такий наратив для того, щоб виправдати свої військові дії на території України. Цей наратив спрямований на те, щоб змінити образ війни з Україною з агресії на захист, показати, що росія бореться проти націоналістичного уряду. Таким чином, росія намагається збільшити у світі підтримку своїх воєнних дій в Україні, використовуючи пропагандистські методи для переконання своїх громадян і міжнародної спільноти.

Однак, цей наратив має мало спільного з реальністю, тому що війна в Україні має свої корені в територіальних претензіях росії та її агресивних діях на території України.

38. «РОСІЯ ВСЕ РОБИТЬ ДЛЯ МИРУ, У ТОЙ ЧАС, ЯК ЗАХІД ПОСТАЧАЄ УКРАЇНІ ДАЛЕКОБІЙНУ ЗБРОЮ»

Росія використовує цей пропагандистський наратив, щоб відіграти роль миротворця та позиціонувати Захід як провокатора війни. Цей наратив має на меті відволікти увагу від факту, що саме росія є ініціатором війни з Україною.

Цей наратив також має на меті зменшити підтримку Заходу для України, звинувачуючи його у підтримці насильства та інструменталізації війни.

Проте цей наратив не відображає реальної ситуації, адже росія використовує війну з Україною для забезпечення своїх геополітичних інтересів, а поставки зброї від Заходу є необхідною підтримкою для України в боротьбі з агресією росії.

39. «ПОЛЯКИ ПЕРЕДАЮТЬ УКРАЇНЦЯМ ЗАСТАРІЛУ ВІЙСЬКОВУ ТЕХНІКУ ТИПУ РАДЯНСЬКИХ ТАНКІВ, ЯКІ УСПІШНО ЗНИЩУЄ РОСІЙСЬКА АРМІЯ»

Цей пропагандистський наратив використовується росією для дискредитації України та її партнерів на Заході. Це звинувачення є неправдивим, оскільки Польща передала Україні тільки те, що було повністю відновлене та модернізоване, відповідно до стандартів НАТО.

За рік війни Польща передала Україні озброєння на майже 2 млрд доларів, серед якого понад 240 танків та близько 100 бронетранспортерів. Варшава поставила Києву також стрілецьку зброю, боеприпаси, амуніцію та військове спорядження тощо.

Росія використовує цей наратив для того, щоб зображати Україну як країну, яка не може самостійно захистити свої територіальні інтереси та тому залежить від допомоги Заходу. Також це може бути спрямовано на підриг довіри до Польщі, як надійного партнера України.

40. «УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ – ЗЛОЧИНЦІ»

Російська пропаганда використовує наратив про те, що українські військовослужбовці є злочинцями, щоб дискредитувати українську армію та Україну.

Цей наратив також має на меті зменшити підтримку України на міжнародній арені та сприяти утворенню враження, що війна є внутрішнім українським конфліктом, а не агресією з боку росії.

Крім того, цей наратив може бути використаний для оправдання власних дій росії на території України.

Разом з тим, весь світ неодноразово бачив свідчення нелюдського поводження російських військових як з полоненими українськими воїнами так і з цивільним населенням.

Героям слава!

Одним з наймасштабніших подібних злочинів рф стало навмисне вбивство українських полонених на території колонії в окупованій Оленівці Донецької області у липні 2022-го року, серед яких були і захисники Азовсталі. Тоді росіяни під приводом «обстрілу ЗСУ» влаштували вибух у бараку, де були полонені. Загинуло близько 50 українців.

Окупанти не допустили на місце трагедії ні міжнародну місію Червоного Хреста, ні українського омбудсмена.

Крім того, відомо про багато випадків тортур голодом, знущань, психологічного тиску щодо українських військових у російському полоні та жорстоких вбивств українських полонених.

41. «АНТИСЕМІТСЬКА УКРАЇНА»

Російська пропаганда використовує такий наратив з кількох причин:

1. Роз'єднання України та Європи: росія може намагатися створити ілюзію, що Україна несприйнятлива до європейських цінностей та популяризує антисемітські настрої. Це може стимулювати країни Європейського Союзу відмовлятися від підтримки України і навіть зблизити ЄС з росією.

2. Дискредитація українського уряду: російська пропаганда може намагатися створити негативний імідж української влади, виокремивши із

загального контексту випадки антисемітизму в Україні. Це може спричинити погіршення відносин між Україною та її партнерами, а також змусити українське населення відвернутися від своєї влади.

3. Розширення впливу в Україні: росія може намагатися використовувати наратив про «антисемітську Україну» для привернення уваги й симпатій української єврейської спільноти. Це може допомогти росії збільшити свій вплив в Україні, сприятливо вплинути на громадську думку та сформуванню певні позиції серед українських громадських організацій.

Незважаючи на безперервні спроби Кремля позиціювати Росію як головний двигун боротьби з нацизмом, як сьогодні, так і протягом всієї історії прокремлівські ЗМІ регулярно поширюють антисемітські наративи. Багато з них беруть свій початок у російських націоналістичних і релігійних колах.

За словами головного рабина москви, який наразі у вигнанні, у росії зростає урядовий антисемітизм, що супроводжується спробами закрити Єврейське агентство. Тим часом риторика на російських державних телеканалах свідчить про те, що прокремлівські експерти та чиновники все більше звикають до антисемітизму.

42. «8 РОКІВ ОБСТРІЛЮВАЛИ ДОНБАС»

Російська пропаганда використовує такий наратив з метою дискредитувати уряд України та виправдати свою агресію в Україні як «реакцію» на її дії.

Цей наратив також створює враження, що українські війська є злочинними та агресивними, тим самим виправдовуючи військову інтервенцію росії.

Проте, ця інформація не відповідає дійсності, оскільки росія агресивно вторглася в Україну. Київ ніколи не був зацікавлений у тому, щоб налаштовувати проти себе цивільних мешканців Донбасу. Наприклад,

наприкінці 2016 року колишній ватажок «ЛНР» Валерій Болотов розповів в інтерв'ю, що обстріли Луганська здійснювали бойовики з батальйону «Заря». І таких випадків було дуже багато.

Кількість цивільних жертв протистояння у 2014-2021 роках (причому по обидві сторони лінії зіткнення) просто неспівставна зі втратами, які зазнала Україна після початку повномасштабного вторгнення росії.

43. «УКРАЇНЦЯМ БРЕШУТЬ ПРО ВТРАТИ УКРАЇНИ»

Російська пропаганда використовує цей наратив, щоб підірвати довіру громадськості до української влади, а також щоб змінити громадську думку в Україні та за кордоном щодо ситуації на фронті.

Вона стверджує, що українська влада приховує офіційні дані про загиблих і поранених українських військових, щоб зібрати більше грошей від західних країн та організацій. Російська пропаганда також намагається дискредитувати українську армію та владу, стверджуючи, що вони не можуть забезпечити безпеку своїм громадянам і контролювати територію країни.

Цей наратив також допомагає російському уряду зберегти обличчя в очах свого власного народу, який може бути не задоволений високими втратами російських військових на війні.

Інформація про українські втрати в ході російсько-української війни є закритою, як і в будь-якій країні, що веде бойові дії. Ми достеменно не знаємо числа поранених та загиблих воїнів ЗС України. Уряд України не поширює дану інформацію, адже знання про чіткі втрати живої сили можуть допомогти нашим ворогам.

Цей наратив потрібен росіянам, аби прикрити та якось виправдати перед своїм народом власні великі втрати.

44. «УКРАЇНА БУДЕ МОБІЛІЗУВАТИ І ЖІНОК, І ПІДЛІТКІВ»

Росія використовує пропагандистський наратив про те, що Україна буде мобілізувати і жінок, і підлітків, тому що:

По-перше, це може створити негативний імідж України в свідомості міжнародної спільноти, адже використання дітей у військових діях є порушенням міжнародного права.

По-друге, це може викликати паніку серед населення України та додатково дестабілізувати ситуацію в країні.

По-третє, цей наратив може бути використаний для мобілізації російського суспільства та залучення більшої підтримки для військової кампанії в Україні, наголошуючи на тому, що росія повинна захищатися від такої «безглуздої» війни, де використовуються неприпустимі методи.

Як доказ, росіяни публікують нібито видані повістки. Відповідно до аналізу фактів, ці повістки є підробленими. Згідно з українським законом жінки, що не є медиками, можуть вступати до ЗС України тільки за власним бажанням. Чоловіки ж не можуть вступити до армії в принципі, поки не досягли 18 років.

45. «РОСІЙСЬКА АРМІЯ ДОСЯГАЄ ЗНАЧНИХ УСПІХІВ»

Пропагандистський наратив про успіхи російської армії використовується росією для створення ілюзії, що її дії у війні проти України є успішними і що вона може перемогти.

Це може бути використано для збільшення підтримки на домашньому фронті, а також для залучення більшої кількості добровольців для бойових дій в Україні.

Крім того, цей наратив може бути використаний для впливу на міжнародну громадськість і демонстрації росії як сильної держави з ефективною армією. Проте цей наратив не відповідає дійсності, адже росія

була засуджена міжнародною спільнотою за її агресію проти України, а дії російської армії вважаються незаконними.

Росія використовує твердження про те, що Україна нібито не здатна перемогти РФ через нерівність сил між двома державами, щоб пом'якшити великі російські невдачі на полі бою або російські невдачі в досягненні швидкого успіху у великих наступальних операціях.

Перебільшення дрібних перемог дає можливість Кремлю пояснити повільні темпи наступу своїй внутрішній аудиторії, яка очікувала швидкого успіху Росії в Україні.

46. «РОСІЯ НЕ ВОЮЄ НА ПОВНУ СИЛУ»

Пропагандистський наратив про те, що росія не воює на повну силу проти України, має декілька цілей:

1. Створення ілюзії, що росія діє з оборонною метою і не прагне до повного захоплення України. Цей наратив може бути використаний для зменшення міжнародного тиску на росію та збільшення симпатій до неї.

2. Розпалювання недовіри до української влади та її здатності впоратися з росією. Це може створити враження, що українська влада не може протистояти Росії і потребує зовнішньої допомоги, що може сприяти дезінформації та дестабілізації ситуації в Україні.

3. Створення враження, що росія має значні запаси сил та засобів і може збільшити свої військові дії в будь-який момент.

Насправді, це твердження викликає в українців тільки посмішку. Всі ми знаємо, що росія практично вичерпала свій потенціал сучасного озброєння та військової техніки. Скоро їм залишиться тільки знімати з

постаментів у своїх містах танки Т-34 і видавати їх за таємну нову «суперзброю».

47. «УКРАЇНЦІ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ВОЮВАТИ»

Росія використовує такий пропагандистський наратив з метою:

1. Деморалізації українських військовослужбовців та населення: якщо поширити неправдиву інформацію про те, що українці не хочуть воювати, то це може призвести до зниження морально-психологічного стану бійців на фронті та населення в країні загалом.

2. Російська пропаганда намагається створити враження, що українці не готові до війни та відмовляються воювати, тим самим намагаючись показати, що Україна не здатна протистояти росії.

3. Зміна думки світової громадськості: російська пропаганда може спрямовувати такий наратив на те, щоб змінити думку світової громадськості про Україну та війну загалом. Якщо виглядає так, що українці не хочуть воювати, то це може призвести до меншої підтримки України з боку світової громадськості.

Насправді, наприклад, тільки у перші тижні повномасштабного російського вторгнення в Україну майже 100 тисяч добровольців вступили до лав Сил територіальної оборони ЗС України.

У 2023 році під час формування «Гвардії наступу» було подано більше 35 тисяч заяв на вступ.

Тим самим, ми бачимо, що українці постійно демонструють непереборне бажання захищати свою країну від агресора.

48. «В УКРАЇНІ ВОЮЮТЬ ІНОЗЕМНІ НАЙМАНЦІ»

Росія використовує пропагандистський наратив про те, що на боці України воюють іноземні найманці, щоб дискредитувати українську владу та зображати російсько-українську війну як міжнародний конфлікт, а не як агресію росії.

Цей наратив має на меті зменшити рівень підтримки України серед інших країн, особливо тих, з яких приїхало більше всього добровольців для підтримки українських сил. Як показує практика, у підрозділах ЛДНР воюють багато фріків та маргіналів з інших країн.

Він також може викликати страх у громадян України і спонукати їх до підтримки проросійських сил, що знову ж таки може зміцнити позиції росії в конфлікті.

49. «ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗЛОЧИНИ РОСІЙСЬКОЇ АРМІЇ – НЕПРАВДА»

Росія використовує пропагандистський наратив про те, що повідомлення про злочини російської армії є неправдою, з метою зменшення міжнародного тиску і відвернення уваги від своїх злочинів в Україні.

Цей наратив намагається перенести відповідальність за порушення міжнародного права на Україну та заперечити будь-які звинувачення проти російських військових і окремих підрозділів.

Цей наратив допомагає росії продовжувати свою агресивну політику в Україні, зберігаючи надію на відсутність міжнародної реакції та неприйняття суворих заходів проти неї. Водночас, він може викликати певні сумніви серед тих, хто не має повної інформації про події в Україні, і збільшувати недовіру до міжнародних ЗМІ та інших джерел інформації, які звітують про злочини російських військових в Україні.

Насправді, слідча комісія з розслідування злочинів в Україні, яка була створена ще 4 березня минулого року за ініціативи України, дійшла висновку, що російські збройні сили вбивали цивільних у 17 населених

пунктах Чернігівщини, Харківщини, Київщини та Сумщини з найбільшою кількістю жертв на Київщині (зокрема в Бучі). У червні 2022 року голова Комісії Ерік Мьозе заявляв, що російські військові здійснили ці воєнні злочини.

Підтверджені численні факти примусової депортації українців до росії, у т.ч. дітей. Російські військові силоміць вивозять людей з населених пунктів, які самі ж і обстрілюють.

50. «УКРАЇНА СПРИЧИНЯЄ СВІТОВУ ПРОДОВОЛЬЧУ КРИЗУ»

Росія використовує пропагандистський наратив про те, що «Україна спричиняє світову продовольчу кризу» з метою дискредитувати українську владу.

Цей наратив заснований на спотворенні фактів та недостовірних даних, що дозволяє росії створити штучну обстановку і загострити ситуацію в міжнародних відносинах.

Зокрема, російська пропаганда стверджує, що

українська влада забороняє ввезення російських продуктів до країни та порушує права російських виробників. Однак, насправді, Україна має повне право на заборону імпорту продуктів з росії через її агресію проти України та анексію Криму. Крім того, Україна є одним з найбільших виробників та експортерів сільськогосподарської продукції, що робить російський наратив про «світову продовольчу кризу» ще більш необґрунтованим.

Обстрілюючи українську енергетичну, водну й транспортну інфраструктуру, підпалюючи поля та викрадаючи врожаї українських зернових, знищуючи українське сільськогосподарське обладнання і сховища палива, мінуючи сільськогосподарські землі, Росія підірвала довгострокову спроможність України виробляти продовольчі продукти та її експортні потужності.

51. «РОСІЯ НЕ НЕСЕ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА СВІТОВУ ПРОДОВОЛЬЧУ КРИЗУ»

З урахуванням наслідків російсько-української війни 2022 року, пропагандистський наратив росії про її неучасть у світовій продовольчій кризі можна розглядати як спробу відволікти увагу від власної ролі у створенні цієї кризи.

Вторгнувшись в Україну, росія фактично витіснила українські продукти харчування зі світових ринків і погіршила світову економічну ситуацію. Дії росії спричиняють зростання цін на енергоносії та добрива в

усьому світі. Це має особливо значний вплив на Африку й найуразливіші країни світу, утім, він усе більше поширюється і на інші регіони та країни.

Під час війни росія вчинила багато дій, які мали негативний вплив на аграрний сектор України. Зокрема, росія окупувала частину українських територій, що призвело до значного збільшення числа внутрішньо переміщених осіб та порушень прав людини, включаючи права на доступ до продуктів харчування та інші соціальні послуги. Крім того, росія захопила або знищила велику кількість сільськогосподарських підприємств та угідь, що призвело до значного зменшення експорту України та погіршення її економічної ситуації.

Таким чином, пропагандистський наратив росії про її неучасть у світовій продовольчій кризі є спробою зняти з себе відповідальність за свої дії та їх вплив на ситуацію з продовольством в світі.

У дійсності, росія має значний вплив на світову продовольчу кризу через свою агресію проти України та свою політику щодо експорту продуктів харчування.

52. «ЄС ЗАБИРАЄ ВСЕ ЗЕРНО В УКРАЇНИ Й МОРИТЬ ІНШІ КРАЇНИ ГОЛОДОМ»

Цей пропагандистський наратив має на меті створення враження, що ЄС несправедливо поводить з Україною, використовуючи її ресурси на свою користь. Це може бути частинкою загальної кампанії

дискредитації ЄС як несправедливої організації, що використовує свою силу для підкорення інших країн.

Проте, цей наратив не має під собою дійсної підстави. ЄС є великим імпортером зерна, і Україна стала одним з головних постачальників зерна для ЄС ще в останні роки. Але Україна залишає велику частину свого зерна для внутрішнього споживання та експорту до інших країн світу. Крім того, немає доказів того, що ЄС забирає українське зерно в шкідливому для України обсязі, як це заявляється у російській пропаганді.

Згідно з даними ООН, більша частина експорту продовольства, що забезпечується завдяки Чорноморській зерновій ініціативі, спрямовується до країн, які не входять до ЄС. Лише 34% цього обсягу було спрямовано до країн-членів союзу. А 64% пшениці було експортовано до країн, що розвиваються.

Отже, цей наратив слід розглядати як частину більш широкої кампанії дискредитації ЄС та звинувачення його в несправедливості, а не як щось, що має дійсні підстави.

53. «В УКРАЇНСЬКІЙ ВЛАДІ МІЖ ЗЕЛЕНСЬКИМ ТА ЗАЛУЖНИМ Є ОЧЕВИДНИЙ КОНФЛІКТ»

Пропагандистський наратив про конфлікт між Зеленським та Залужним використовується росією з метою створити враження про політичний хаос в Україні та нездатність влади контролювати ситуацію.

За версією пропагандистів кремля, формальною причиною конфлікту є «некомпетентність та зрада» як у безпосередньому керуванні бойовими діями, так і «в поразках українського війська». Це типові російські спроби

розхитати єдність українців, до яких ворог вдається через свої проблеми на полі бою.

Це робиться для підриву довіри громадськості до української влади. Крім того, цей наратив спрямований на те, щоб викликати роздуми щодо стабільності в Україні в іноземних партнерів і в міжнародних організаціях та зменшити підтримку та допомогу, яку отримує Україна від світової спільноти.

І Верховний Головнокомандувач ЗС України і Головнокомандувач ЗС України працюють пліч о пліч задля нашої перемоги.

54. «МОБІЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ ВІДБУВАЄТЬСЯ З ПОРУШЕННЯМИ»

Росія використовує цей пропагандистський наратив з метою:

По-перше, це може слугувати засобом дискредитації української влади та зміцнення стереотипу про неї як неефективну та неспроможну діяти в інтересах своїх громадян.

По-друге, це може бути засобом залучення уваги світової громадськості до ситуації в Україні та відволікання її уваги від російської агресії.

Крім того, такий наратив може сприяти підбурюванню протестів та неспокою серед українського населення, що може послужити інтересам росії у здійсненні її воєнних і геополітичних цілей.

Знову на порядок денний проросійських пропагандистських каналів повернулись меседжі про мобілізацію жінок. Здавалось би, вже стільки раз ця тема не отримувала високої зацікавленості, проте вони наполегливо намагаються її «розкрутити», попри відсутність успіхів. В Україні не мобілізовують жінок без їхньої згоди, навіть медиків, і не направляють без їхньої згоди на передову.

Постійно шириться інформація, що нібито через «Дію» будуть видавати повістки. Проте, наразі повістки через «Дію» не видають і питання це не опрацьовується.

Ще один російський наратив, що мобілізованих одразу без підготовки відправляють в Бахмут. Насправді, мобілізованих, які не проходили військової служби, направляють до навчальних центрів. Через масштабну війну підготовка рядового й сержантського складу відбувається за скороченими термінами, але без зниження якості підготовки.

Крім того, мобілізованих направляють на різні напрямки, а не лише на схід. Є чимало тилових військових частин у різних регіонах України, завдання яких наближати нашу Перемогу. Спектр широкий – від навчальних закладів і підрозділів, до баз, складів та арсеналів, сюди ж можна додати ремонтні частини, частини зв'язку і кібероборони. Згадати варто аеродроми, шпиталі, автобази. Необхідна цілодобова їх охорона і оборона. І на такі посади також відбувається мобілізація.

55. «АБО РОСІЯ ВИГРАЄ ВІЙНУ, АБО ВОНА ПРИЗВЕДЕ ДО ПОЧАТКУ ТРЕТЬОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ»

Цей пропагандистський наратив має на меті налякати і мобілізувати населення росії підтримувати війну з Україною.

Такий наратив може допомогти зберегти підтримку війни серед російської громадськості та сприяти формуванню ідеї про необхідність збереження росії як держави в умовах загострення міжнародних конфліктів.

Однак, такі заяви не мають під собою реальних підстав і є частиною російської пропаганди, що спрямована на маніпулювання настроями громадськості та відверті спроби вплинути на міжнародну ситуацію на свою користь.

56. «ЄДИНИЙ ШЛЯХ ДО МИРУ – ДЕМІЛІТАРИЗАЦІЯ УКРАЇНИ»

Росія використовує пропагандистський наратив про те, що єдиний шлях до миру – демілітаризація України, з метою вплинути на світову думку

та виправдати свої дії на території України. Цей наратив допомагає росії стверджувати, що вона виконує миротворчу місію в Україні та намагається забезпечити стабільність і безпеку в регіоні.

Однак, демілітаризація України не є шляхом до миру. Україна має право на самозахист від агресії та терористичних актів на своїй території. Крім того, демілітаризація створить вакуум безпеки, що може призвести до поширення тероризму та інших загроз безпеці.

Отже, цей наратив є частиною пропагандистської кампанії росії, яка має за мету виправдати її дії на території України.

57. «УКРАЇНА ПРАГНЕ ОТРИМАТИ ЯДЕРНУ ЗБРОЮ»

Московія використовує пропагандистський наратив про те, що Україна прагне отримати ядерну зброю, з кількох причин.

По-перше, це є частиною загальної кампанії з дискредитації України та її лідерів у міжнародному співтоваристві, щоб послабити її міжнародну позицію та підірвати довіру до неї.

По-друге, такий наратив може викликати напруження в міжнародних відносинах та підірвати стійкість міжнародної системи нерозповсюдження ядерної зброї, що може бути в інтересах росії.

По-третє, цей наратив слугує одним з виправдань війни з Україною.

В будь-якому випадку, пропагандистський наратив про те, що Україна прагне отримати ядерну зброю, не має під собою жодних доказів і не відповідає реальному стану речей.

58. «УКРАЇНА АТАКУЄ ЦИВІЛЬНУ ЯДЕРНУ ІНФРАСТРУКТУРУ Й ХОВАЄ ЗБРОЮ НА АТОМНИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЯХ»

Цей пропагандистський наратив, який стверджує, що Україна атакує цивільну ядерну інфраструктуру і зберігає зброю на атомних електростанціях, зумовлений бажанням росії створити ілюзію, що Україна є загрозою для міжнародної безпеки.

Твердження про те, що Україна навмисно завдає шкоди власній цивільній ядерній інфраструктурі, є необґрунтованим. Насправді Україна й США неодноразово намагалися розрядити напругу навколо Запорізької АЕС. Росія здійснила багато безрозсудних дій щодо цього об'єкта. Так, вона розмістила військову техніку й військових на його території, використовує його околиці як базу для артилерійських і ракетних атак, прийняла фактичний контроль над станцією і неодноразово пошкоджувала лінії електропередачі, що її живлять. МАГАТЕ не підтвердило жодного факту бомбардування чи нападу на електростанцію з українського боку ні до цього звинувачення Кремля, ні після нього.

59. «УКРАЇНА ПРАЦЮЄ НАД СТВОРЕННЯМ «БРУДНОЇ БОМБИ»

На думку деяких аналітиків, пропагандистський наратив росії про те, що Україна працює над створенням «брудної бомби», може бути використаний для того, щоб виправдати агресію проти України із залученням тактичної ядерної зброї.

«Брудна бомба» – це зброя масового знищення, яка складається з конвенційної (звичайної) вибухівки та радіоактивного матеріалу, такого як плутоній або уран. Вона не має такої потужності, як звичайна ядерна бомба, але може спричинити значну шкоду життю і здоров'ю людей та серйозно пошкодити інфраструктуру.

Використання такого наративу створює загрозу для України, адже росія може використати його як привід для превентивного удару по Україні з метою запобігання можливому використанню «брудної бомби».

Незважаючи на постійні звинувачення з боку кремля, немає жодних доказів того, що Україна колись працювала над розробкою ядерної зброї з метою використати її проти росії чи будь-кого іншого. Насправді, Україна з 1994 року, коли було підписано Будапештський меморандум, є без'ядерною державою. Це одна з небагатьох країн світу, що відмовилися від свого ядерного арсеналу, який вона успадкувала від Радянського Союзу. Проте росії було дуже зручно забути про зобов'язання, які вона взяла, підписавши договір і підтвердивши, що буде поважати незалежність, суверенітет і кордони України.

Також, це є спробою дискредитувати Україну на міжнародній арені та зіпсувати її відносини з іншими країнами.

60. «ЗАСТОСУВАННЯ РОСІЄЮ ПРОТИ УКРАЇНИ ТАКТИЧНОЇ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ БУЛО Б ЗАКОННИМ»

Пропагандистський наратив росії про те, що застосування тактичної ядерної зброї проти України було б законним, є неправдивим та не має жодного підґрунтя. За будь-яких обставин, застосування ядерної зброї є неприпустимим, особливо проти держави, яка не володіє ядерною зброєю.

Цей пропагандистський наратив використовується росією для створення психологічного тиску на Україну та її громадян, створення загрози для безпеки України та її союзників, а також для підсилення своєї позиції на глобальній політичній арені. Цей наратив суперечить міжнародному праву та принципам міжнародної безпеки.

61. «РОСІЯ ПРОДОВЖУЄ ВЕЛИКУ ВІТЧИЗНЯНУ ВІЙНУ В УКРАЇНІ, ЩОБ ОЧИСТИТИ СВІТ ВІД НАЦИСТІВ»

Росія використовує пропагандистський наратив про продовження Великої Вітчизняної війни в Україні, щоб надати своїй війні проти України легітимності та підтримки серед російського населення і міжнародної спільноти.

Цей наратив має за мету поєднати історичну пам'ять про перемогу Радянського Союзу над нацистською Німеччиною з війною в Україні та підсилити патріотичні почуття серед російського населення.

Водночас, цей наратив зводить українську владу до рівня нацистських загарбників, що дозволяє росії виправдовувати свої воєнні дії в Україні як необхідність у боротьбі з «нацистами» та «націоналістами».

Попри те, що сучасний кремлівський авторитарний режим будував свій імперський наратив, опираючись на ідеологічний конструкт про «Велику Вітчизняну війну», в реальній політичній практиці путін та його поплічники діють методами своїх «історичних ворогів» – нацистів з Третього Райху. Уже стала загально відомою паралель між тим, як нацисти напали на СРСР о 4 ранку, а перша російська танкова колона 24 лютого 2022 вторглась в Україну о 3:40 ночі. Про оголошення так званої «спецоперації» Путін оголосив майже синхронно з першими ракетними обстрілами близько 5 ранку.

Окуповані російськими військами території стали місцями воєнних злочинів. За їхніми темпами і брутальністю, російські військові, можна сказати, «перевершили» нацистів.

62. «УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ІСТОРИЧНО Є РОСІЙСЬКИМИ»

Московія використовує такий пропагандистський наратив про українські землі, щоб виправдати свої дії в Україні, а також щоб закріпити в уявленні росіян і деяких іноземних громадян ідею про те, що росія має право на територіальні претензії до України.

Російська пропаганда намагається переконати своїх громадян та світову спільноту, що українські землі є частинами росії, що вони завжди

були російськими і, що українці не є окремою нацією, а є частиною російської нації. Це допомагає росії залучити підтримку та легітимність для своїх дій в Україні від своїх громадян та інших країн, які можуть сприймати російський наратив як історичну правду.

Однак, такі твердження не мають під собою історичних доказів та є спростовані багатьма дослідженнями.

63. «НАРОД ДОНБАСА ВІЛЬНО ВИСЛОВИВ СВОЮ ПОЛІТИЧНУ ВОЛЮ ПОВЕРНУТИСЯ ДО РОСІЇ, І ПАТРІОТИЧНИЙ ОБОВ'ЯЗОК РОСІЇ – ЗВІЛЬНИТИ Й ЗАХИСТИТИ ЦЕЙ НАРОД»

Цей пропагандистський наратив росії використовується з метою виправдати свої військові дії в Україні. Росія стверджує, що народ Донбасу має право на самовизначення та вільно обирати свій політичний статус.

Однак, ця інтерпретація не відповідає міжнародному праву, яке визнає територіальну цілісність України та недоторканність її кордонів. З

2014 року росія відверто підтримувала сепаратистські рухи на сході України, надаючи їм військову та фінансову допомогу, що свідчило про її бажання зберегти вплив на цій території та дестабілізувати Україну.

64. «РОСІЯ БОРЕТЬСЯ В УКРАЇНІ ПРОТИ ЗАХІДНОГО ІМПЕРІАЛІЗМУ Й НЕОКОЛОНІАЛІЗМУ ЗА СТВОРЕННЯ БАГАТОПОЛЯРНОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ»

Московіти використовують цей пропагандистський наратив, оскільки він дозволяє їм перевернути сутність російсько-української війни та змінити її сприйняття світовою спільнотою.

Розглядаючи війну, як боротьбу проти західного імперіалізму та неокolonіалізму, росія намагається виправдати свої дії як захист себе та своїх інтересів від агресивної західної політики.

Цей наратив також дозволяє росії залучити на свій бік інші країни, які негативно ставляться до західної політики. Однак цей наратив не відображає суті війни та ігнорує права України на свободу та незалежність, а також порушення міжнародного права росією.

Кремлівський режим давно намагався публічно називати себе антиімперіалістичним і антиколонізаторським. Однак жорстока загарбницька війна росії проти України оголила власні імперські й колоніальні амбіції росії по відношенню до її сусідів у Європі, на Кавказі та в Азії.

65. «США ФІНАНСУВАЛИ, РОЗРОБЛЯЛИ Й КЕРУВАЛИ СЕКРЕТНИМИ ПРОГРАМАМИ З РОЗРОБКИ БІОЛОГІЧНОЇ ЗБРОЇ В ЛАБОРАТОРІЯХ В УКРАЇНІ, ВИПРОБОВУЮЧИ ЇЇ НА МІСЦЕВОМУ НАСЕЛЕННІ ТА НАДАЮЧИ ЦЮ ЗБРОЮ УКРАЇНІ ДЛЯ НАПАДУ НА РОСІЮ»

Пропагандистський наратив, що США фінансують та розробляють біологічну зброю в Україні, випробовуючи її на місцевому населенні та передаючи її українській владі для нападу на росію, є непідтвердженою та безпідставною інформацією.

Цей наратив використовується для створення образу ворога та посилення негативного ставлення до США та України у російському суспільстві.

Фактично, США та Україна співпрацюють у багатьох галузях, включаючи дослідження здоров'я. Проте ця співпраця не має ніякого відношення до розробки біологічної зброї, бо вона заборонена міжнародними договорами, а Україна дотримується цих договорів.

Мета прокремлівської дезінформації – стерти межу між біологічною зброєю та біологічними дослідженнями, вселити страх, а також дискредитувати Україну.

Звинувачення щодо фінансування США біологічних лабораторій в Україні для військових цілей неодноразово спростовувалися авторитетними джерелами, зокрема Верховним представником із питань роззброєння ООН Ізумі Накаміцу.

66. «ЄВРОПА НЕ ЗМОЖЕ ВИЖИТИ БЕЗ РОСІЙСЬКИХ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ»

Кремль має давню традицію використання енергоресурсів як зброї у своїх зовнішніх відносинах, і дезінформація є невід'ємною частиною цієї тактики.

Наратив про те, що Європа не зможе вижити без російських енергоресурсів, використовується росією, щоб зміцнити свою позицію як провідного постачальника газу і нафти до Європи.

Цей наратив також допомагає росії зменшувати критику за її поведінку в міжнародних відносинах, зокрема за агресивні дії в Україні, адже Європа має велику залежність від російських енергоресурсів і може боятися втратити доступ до них.

Проте, цей наратив не відображає повної картини ситуації. Європа має різноманітні джерела енергії, такі як відновлювані джерела енергії, які стають все більш доступними і конкурентоспроможними. Крім того, залежність Європи від російських енергоресурсів постійно зменшується шляхом диверсифікації джерел постачання, включаючи розвиток нових шляхів транспортування газу та нафти, а також розвиток внутрішнього видобутку.

67. «ДАРМА УКРАЇНА ЧИНИТЬ СПРОТИВ, ТОМУ ЩО ЇЇ ЗАХІД ВСЕ ОДНО КИНЕ НАПРИЗВОЛЯЩЕ»

Цей пропагандистський наратив розповсюджується з метою дискредитувати Захід та підірвати довіру української громадськості до країн Європейського Союзу. Російська пропаганда намагається показати Захід як ненадійного партнера, що не виконує своїх зобов'язань та відмовляється від своїх обіцянок.

За допомогою цього твердження росія намагається збільшувати свій вплив на Україну та залучати українців на свій бік, показуючи, що російська влада може бути більш надійним та відповідальним партнером, ніж країни Заходу. Однак це пропагандистське повідомлення є неправдивим та має на меті порушити довіру між Україною та її партнерами в Європі.

У той же час, тільки США за перші три місяця війни надали Україні 23,8 тисяч тонн озброєнь та військової техніки, не кажучи про інші країни. З

континентальної частини США перекинули 23 942 протитанкових керованих ракет, 1 033 зенітних ракетних систем й 1 468 ракет до них, 90 гаубиць, 174 173 артилерійських снарядів тощо. Станом на 10 травня 2022 року, 36 країн виділили Україні кошти на підтримку війська та економіки. Зокрема, 7 млрд на військову складову, 5 млрд на економіку, 5 млрд на гуманітарні потреби.

Рівень допомоги за рік війни тільки постійно збільшувався. Насправді, такі гроші не надають, щоб потім кинути.

68. «УКРАЇНА ВІДТЯГНУЛА НА СЕБЕ УВАГУ СВІТУ ВІД ВИРІШЕННЯ ІНШИХ ПИТАНЬ»

Росія може використовувати такий пропагандистський наратив про Україну з кількох причин:

1. Війна в Україні є важливою складовою російської зовнішньої політики, і росія бачить Україну як перешкоду на шляху до досягнення своїх політичних цілей.
2. Росія використовує Україну як мішень для своєї пропаганди, щоб відвернути увагу від своїх власних внутрішніх проблем та привернути увагу до вигідних для себе тем.
3. Російські медіа створюють образ України як країни, яка займає надмірну увагу світу, щоб змінити думку громадськості про війну в Україні та сформувати більш позитивне ставлення до дій росії.
4. Росія застосовує такий наратив для внутрішньої аудиторії, щоб продемонструвати свою владу і вплив на світову політику та вказати на впливову роль росії у світі.

69. «РОСІЙСЬКА АРМІЯ ПІД ЧАС «СПЕЦІАЛЬНОЇ ВОЄННОЇ ОПЕРАЦІЇ» ЗІШТОВХНУЛАСЯ НЕ З РЕГУЛЯРНОЮ АРМІЄЮ УКРАЇНИ, А З НАЦІОНАЛІСТИЧНИМИ УГРУПУВАННЯМИ»

Московія використовує пропагандистський наратив про те, що «російська армія під час спеціальної воєнної операції зіштовхнулася не з

регулярною армією України, а з націоналістичними угрупованнями» для того, щоб зменшити свою відповідальність за воєнні дії в Україні та залучити на свій бік симпатії націоналістичних груп в росії та за кордоном.

Це також допомагає створити образ України як країни, де правлять націоналісти та фашисти, що захопити владу. За допомогою цього наративу намагаються послабити міжнародну підтримку України та нав'язати ідею того, що росія бореться проти «фашизму» та «українських націоналістів».

Однак, насправді військові дії в Україні ведуться між регулярними військами росії та України, і вони не мають нічого спільного з націоналістичними угрупованнями.

70. «УКРАЇНА – ЦЕ ПРОЄКТ «АНТИРОСІЯ»

Пропагандистський наратив про те, що «Україна – це проєкт антиросія» використовується росією для різних цілей.

По-перше, такий наратив викликає певний націоналістичний резонанс серед російської громадськості, що змушує підтримувати політику росії щодо України. Він може також допомогти росії у відносинах з іншими країнами, які можуть бути більш схильні до сприйняття України як антиросійського проєкту.

По-друге, такий наратив створює підстави для агресії росії проти України, оскільки він стверджує, що Україна є загрозою для росії, а тому росія має право захищатися.

Нарешті, цей наратив використовується для зміцнення влади в росії та для розбудови образу зовнішнього ворога, який використовується для обґрунтування репресій проти опозиції та затвердження авторитарного режиму в росії.

Ця теза також доводить, що росія розглядає демократичні процеси в Україні як пряму загрозу для власного авторитарного режиму.

71. «СПЕЦОПЕРАЦІЯ» – ЦЕ ВЕЛИКА ВІТЧИЗНЯНА 2.0»

Цей пропагандистський наратив має на меті збільшити підтримку російської агресії в Україні, надаючи їй легітимність і обґрунтування. Порівняння з великою вітчизняною війною, яка є однією з найбільших національних травм для росії, може змусити росіян відчувати, що їхня держава є захисником національних інтересів, традицій та цінностей.

Також цей наратив використовується, щоб легітимізувати застосування військової сили росією та зробити її більш прийнятною в очах російської громадськості. Він застосовується з метою викликати сильну патріотичну реакцію серед російського народу, яка може підтримати російську агресію в Україні.

Щоб пояснити необхідність помирати в чужій країні незрозуміло за що, кремлівські уроди вдаються до емоційної аналогії – мобілізований, стверджують вони, потрапить не просто на війну, а на так звану «Велику Отечественную 2.0». Чому? Тому що Україну буцімто підтримали країни, які воювали проти СРСР – Німеччина, Італія, Японія та інші.

Пересмикування у цьому твердженні пропагандистів відразу кілька. Насамперед очевидною є неспівставність справедливої оборонної війни з агресивною загарбницькою. У 1941–1945 роках СРСР справді захищався від нападу третього рейху, однак тепер саме російська федерація напала на Україну. То про яку «вітчизняну» війну може йтися для росіян – загарбників та окупантів?

По-друге, проти російських агресорів воюють зовсім не німці, італійці чи японці, а українці, які позбавлені в рашистській пропагандистській конструкції суб'єктності. Різні іноземні держави справді допомагають українському народові відбивати напад російської федерації, але ж б'ють російських загарбників зовсім не вони, а українські воїни.

Зрештою впадає в око спроба пропагандистів приховати, що Україні

чи не найбільшою мірою допомагають саме країни, які під час Другої світової війни належали до Антигітлерівської коаліції – Велика Британія, Сполучені Штати Америки, Франція. Ким же тоді є російська федерація, якщо проти неї об'єдналися найпослідовніші противники нацизму?

Відповідати на це запитання пропагандистам немає потреби, бо цей наратив розрахований на багаторічних споживачів рашистської пропаганди, які майже не знають історії і неспроможні до критичного мислення.

72. «КОЛЕКТИВНИЙ ЗАХІД, А ОСОБЛИВО США, НАЖИВАЄТЬСЯ НА ВІЙНІ В УКРАЇНІ І ТОМУ ЙОМУ ВИГІДНО ЇЇ ЗАТЯГУВАТИ»

Росія використовує такий пропагандистський наратив з кількох причин.

По-перше, він дозволяє їй позбавитись відповідальності за війну в Україні і перекласти її на «колективний захід» та, зокрема, на США.

По-друге, цей наратив може залучити до себе певну підтримку в росії та серед її прихильників за кордоном, оскільки він створює ілюзію того, що росія захищає свої інтереси від потужних зовнішніх ворогів.

Крім того, цей наратив може мати і політичну мету – він може бути використаний щоб підірвати довіру до західних країн та організацій, таких як НАТО і Європейський Союз, серед населення росії та за її межами. Загострення риторики щодо «колективного заходу» може збільшити антизахідний настрій в росії та серед її прихильників за кордоном, і сприяти зміцненню позицій росії в міжнародній політиці.

73. «АМЕРИКА ПОПОВНЮЄ СВОЮ КАЗНУ ЗА РАХУНОК ВІЙНИ, ЯКУ ВОНИ ДОВГО ПЛАНУВАЛИ»

Цей пропагандистський наратив використовується росією для того, щоб звинуватити США в тому, що вони втручаються в конфлікти за кордоном і здобувають користь з війни.

Такий наратив може сприйматися як образливий та провокативний, і він може стимулювати націоналістичні настрої в росії та інших країнах. Зокрема, цей наратив може мати на меті відволікти увагу від того факту, що сама росія є агресором у війні на території України та порушує міжнародне право, а також відволікти увагу від власної економічної та соціальної проблематики.

74. «АМЕРИЦІ ПОТРІБНО ЗАБОРОНИТИ ВТРУЧАТИСЯ У ВНУТРІШНІ СПРАВИ ЧУЖИХ ДЕРЖАВ. ІНАКШЕ ВІЙНИ І ХАОС У ЦЬОМУ СВІТІ НІКОЛИ НЕ ЗАКІНЧАТЬСЯ»

Пропагандистський наратив росії про те, що Америці потрібно заборонити втручатися у внутрішні справи інших країн, має на меті зменшити вплив США в світі та підкреслити власну роль росії як лідера, який бореться проти інтервенції з боку інших держав. Проте, цей наратив не відповідає дійсності, оскільки втручання у внутрішні справи інших країн може бути необхідним для захисту прав людей, збереження миру та стабільності у світі.

Існує багато ситуацій, коли втручання має позитивний ефект. Наприклад, коли відбуваються порушення прав людини, геноцид або загроза міжнародній безпеці. У таких випадках втручання може бути виправданим.

Отже, пропагандистський наратив про те, що Америці потрібно заборонити втручання у внутрішні справи інших країн, не відповідає дійсності і має на меті послабити вплив США в світі, замість того, щоб працювати на користь стабільності та миру у світі.

75. «ІСНУЄ ВИБІР МІЖ «ШВИДКИМ МИРОМ» ЗА РАХУНОК ПРИМУСУ УКРАЇНИ ДО КАПІТУЛЯЦІЇ (ШЛЯХОМ ОБМЕЖЕННЯ ЇЇ ПІДТРИМКИ) ТА ТРИВАЛОЮ ВІЙНОЮ, УМОЖЛИВЛЕНОЮ ПОСТАЧАнням ЗБРОЇ В УКРАЇНУ»

Насправді, найшвидшим шляхом до миру є постачання набагато більшої кількості зброї Україні та сприяння недвозначній військовій поразці росії. Якщо ж Україна буде змушена здатися, це призведе не лише до ще одного геноциду з мільйонами загиблих чи позбавлених власної ідентичності. Росія також використовуватиме спустошену українську землю як плацдарм для нападу на інші країни – так само як вона використовує Крим та інші нині окуповані території для нападу на решту України.

Росія сприймає будь-які поступки як слабкість і запрошення до ескалації. Однак, вона відступає, коли стикається з твердим спротивом. Наприклад, незважаючи на всю її агресивну риторику щодо НАТО, ми не бачимо ескалації у відповідь на бажання вступити до альянсу Швеції та Фінляндії; коли російські війська зустріли рішучий опір, вони втекли з Київщини, а також з острова Зміїний (подавши це як «жести доброї волі»). Нарешті, поразка росії також поклала б край довгому переліку російських злочинів без покарання, що призвели до наступних страшних злочинів, включно з нинішньою війною.

76. «РОСІЯ НЕ МОЖЕ ПРОГРАТИ, А ЗАХІД НЕ МОЖЕ ВИГРАТИ ЦЮ ВІЙНУ»

Насправді, Захід не лише може – він повинен виграти цю війну, якщо хоче мати мир у наступні десятиліття і зберегти заснований на правилах світовий порядок.

Крім того, Україна показала, що перемогти росію легше, ніж вважалося раніше. Заходу просто необхідно бути хоробрим і єдиним. Ба більше, перемога демократій є єдиною надією для країн на кшталт Тайваню, які мають поблизу великого агресивного сусіда.

77. «РОСІЮ ЗАГНАЛИ В КУТ, ОТЖЕ, ЇЙ ПОТРІБНІ ЯКІСТЬ ШЛЯХИ ВІДСТУПУ (ЗБЕРЕЖЕННЯ ОБЛИЧЧЯ)»

Насправді, програвши, путін просто змінить телевізійну реальність і переконає росіян, що росія виграла.

Росіяни не загнані в кут. У них є 17 мільйонів квадратних кілометрів, де вони можуть жити й процвітати.

Поки українці борються за своє існування (й водночас захищають Європу), путін бореться за якусь міфічну «велику росію», а багато російських солдатів узагалі не розуміють, за що вони воюють (проте їм дозволено грабувати, ґвалтувати та коїти інші злочини в Україні).

78. «МОЖЕ, ЯКЩО ПРОВЕСТИ ПЕРЕГОВОРИ, МИ ЗМОЖЕМО ВСТАНОВИТИ В УКРАЇНІ МИР?»

Цей російський пропагандистський наратив про переговори є частиною стратегії з втручання в справи України та отримання певних політичних вигод. Велика частина пропагандистської кампанії має на меті дискредитувати уряд України та її західних партнерів, зокрема США, та привернути увагу до росії як до потенційного миротворця у війні.

Пропагандисти не враховують той факт, що саме росія розпочала цю війну, а не Україна. Її початком були незаконна анексія Криму та підтримка бойовиків на Донбасі. Тому їхні пропозиції щодо миру і переговорів мають на меті домогтися певних політичних вигод на користь росії, а не забезпечити мир в Україні.

79. «АМЕРИКАНЦІ – ПІДЛІ ЩУРИ, ВМІЮТЬ ЛИШЕ РОЗВ'ЯЗУВАТИ ВІЙНИ І ВТРУЧАТИСЯ У СПРАВИ ЧУЖОЇ КРАЇНИ, ПРИКРИВАЮЧИСЬ БЛАГИМИ НАМІРАМИ»

Цей пропагандистський наратив використовується росією для того, щоб створити образ «ворога» у вигляді Сполучених Штатів Америки та дискредитувати їх на міжнародній арені.

Російська пропаганда часто намагається звернути увагу на негативні аспекти політики США, зокрема на їхнє втручання у справи інших країн, щоб створити враження, що США не є надійним і позитивним світовим лідером.

Крім того, цей наратив може мати на меті зберегти підтримку росії серед власних громадян, показуючи, що росія виступає проти зовнішнього втручання і захищає свої інтереси від «зовнішньої агресії». Таким чином, російська пропаганда намагається мобілізувати національні почуття та створити образ «загонів захисників» у вигляді росії, що бореться проти «ворогів» і захищає свою країну.

Насправді, завдяки допомозі США багато країн у світі змогли розвинути свою економіку та побудувати демократичну владу. Наприклад, саме за допомоги США успішно відбудовувались, після закінчення Другої Світової війни, Західна Європа та Японія.

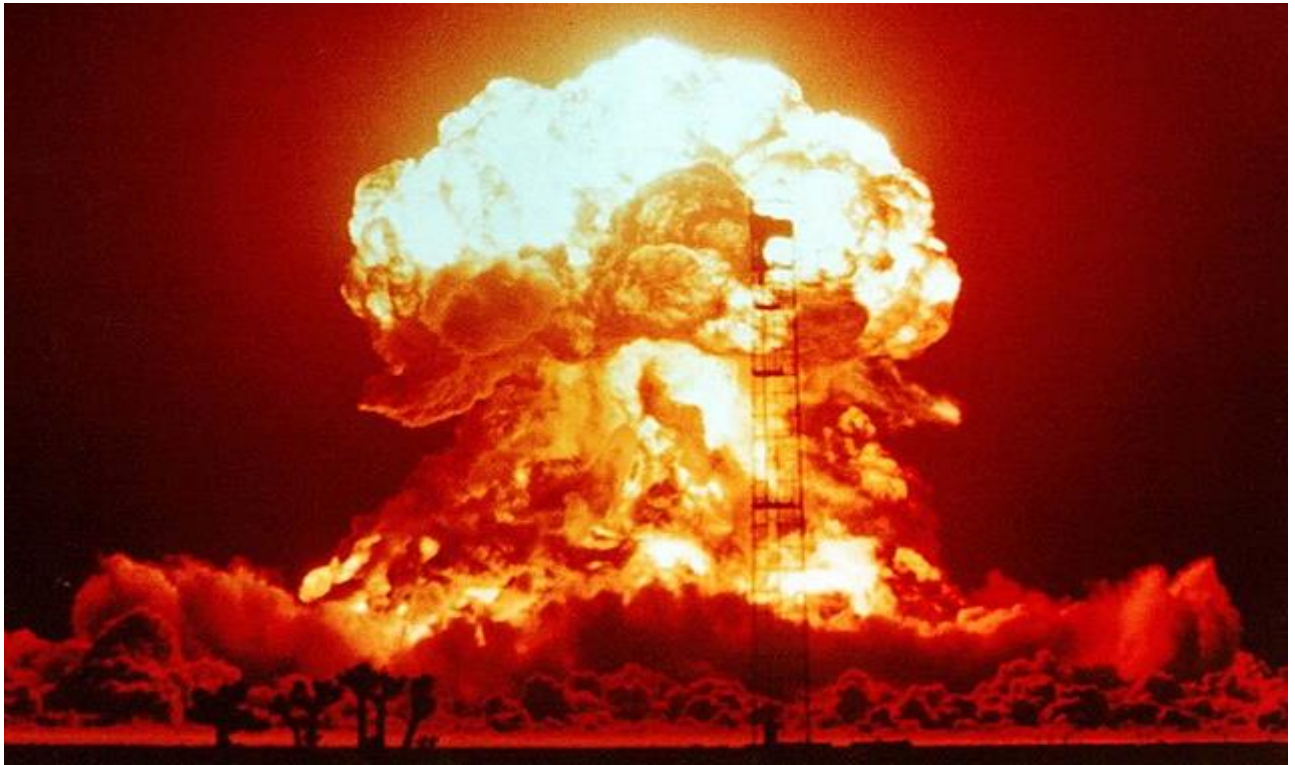
80. «ГОТУЄМО ПРОТИГАЗИ. ЗДАЄТЬСЯ, ЗЕЛЕНСЬКИЙ ВСЕРЙОЗ ПОСТАВИВ СОБІ ЗА МЕТУ ВМОВИТИ АМЕРИКАНЦІВ ВДАРИТИ ПО РОСІЇ І ПОЧАТИ ТРЕТЮ СВІТОВУ ВІЙНУ»

Цей наратив має на меті викликати страх і паніку серед російського населення та створити образ Зеленського як небезпечного і недостойного довіри лідера.

Такий наратив також може бути використаний для виправдання будь-яких можливих військових дій росії, навіть якщо вони будуть насправді необґрунтованими.

Крім того, такий наратив може бути використаний для мобілізації населення росії, яке буде підготовлене до будь-яких можливих наслідків війни, включаючи хімічні або біологічні атаки.

Насправді, це твердження не витримує ніякої критики, тому що ніхто, більше за Україну, не зацікавлений в тому, щоб на території нашої держави не застосувалась зброя масового ураження.

81. «УКРАЇНСЬКА ВЛАДА НЕ МОЖЕ ЗАБЕЗПЕЧИТИ БЕЗПЕКУ СВОЇМ ГРОМАДЯНАМ, ТОМУ НЕ МОЖЕ БУТИ ПОВНОЦІННИМ ПАРТНЕРОМ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ»

Цей наратив має на меті створити враження, що Україна є нестабільною країною, яка не може забезпечити свою безпеку та безпеку своїх громадян. Це дає росії підставу для втручання в Україну під приводом захисту російськомовних мешканців країни.

Він також має на меті відволікти увагу від справжньої причини війни проти України. Це дозволяє росії відмовлятися від відповідальності за свої дії та продовжувати свої агресивні дії в Україні.

У дійсності, Україна має проблеми з безпекою тільки через окупацію росією Криму та окремих територій на півдні та сході України. Україна активно працює над забезпеченням безпеки своїх громадян та виконанням своїх міжнародних зобов'язань. Виконанню цих завдань сприяє допомога міжнародного співтовариства.

82. «АМЕРИКАНЦІ ТА ЗАХІД ХОЧУТЬ ЗНИЩИТИ ТРАДИЦІЙНІ РОСІЙСЬКІ ЦІННОСТІ ТА КУЛЬТУРУ»

Росія використовує цей наратив, щоб створити враження загрози для російської культури та ідентичності, та збільшити підтримку серед населення.

Цей наратив створює ілюзію, що росія захищає свою культуру та ідентичність від зовнішніх загроз, і що американська культура та цінності ворожі до російської національної та релігійної ідентичності. Він допомагає російській владі збільшити свій вплив та підтримку населення, зокрема серед консервативно налаштованих росіян, які вважають, що російська культура та традиції під загрозою з боку Заходу.

Водночас, цей наратив слугує для відволікання уваги від внутрішніх проблем та недоліків російської влади, які можуть бути причиною невдоволення серед населення.

83. «РУМУНІЯ ПРАГНЕ ДОЛУЧИТИСЬ ДО РОЗПОДІЛУ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ ТА ПОВЕРНУТИ СОБІ БУКОВИНУ»

Росія може використовувати такий пропагандистський наратив з кількох причин.

По-перше, росія може бачити Румунію як конкурента за вплив на території України та намагатися дискредитувати румунську політику в очах українців.

По-друге, це може бути спробою росії створити напруження між Україною та Румунією, щоб відволікти увагу від своїх дій на міжнародній арені.

Крім того, росія може намагатися використовувати цей наратив як засіб збільшення підтримки серед російської та румунської громадськості, яка може призвести до наростання напруги в регіоні.

Але, Румунія – це не Росія. Вона поважає міжнародні договори та кордони інших держав.

Російська пропаганда не змогла досягти в Румунії того успіху, на який розраховувала, ще й тому, що румуни, які до 24 лютого 2022 року про Україну здебільшого знали мало, швидко зрозуміли, що українці та росіяни – різні. Що в них різні мови, культури тощо.

Румунія ж для України є зараз надзвичайно важливим транспортним хабом, через який надходять озброєння і гуманітарна допомога, товари й продукти. До того ж, у країні перебувають десятки тисяч українських біженців. Зрозуміло, що за таких умов країна стала очевидною ціллю для російської пропаганди.

84. «УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ПРОВОДЯТЬ ЕТНІЧНУ ЧИСТКУ НА ТЕРИТОРІЯХ ДОНБАСУ ТА ЛУГАНЩИНИ»

Москальський наратив про етнічну чистку на окупованих територіях Донбасу та Луганщини є маніпулятивним твердженням, яке не має доказів у реальності. Цей наратив використовується з метою дискредитації української влади та розгортання антиукраїнської кампанії.

Насправді, на окупованих територіях російськими окупаційними військами та їхніми підпорядкованими бойовиками були вчинені масові злочини проти цивільного населення, включаючи вбивства, пограбування, зґвалтування та знищення майна.

На думку багатьох експертів, пропагандистські наративи про етнічну чистку є частиною дезінформаційної кампанії, спрямованої на підтримку агресивної російської політики щодо України та подальшу дестабілізацію ситуації.

85. «УКРАЇНА – ПРИЧЕТНА ДО КАТАСТРОФИ ЛІТАКА МН17, АДЖЕ САМЕ ВОНА ЗБИЛА ЛІТАК, ЯКИЙ ПЕРЕБУВАВ У ПОВІТРІ НАД ТЕРИТОРІЇ ПРОВЕДЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ОПЕРАЦІЇ»

Цей пропагандистський наратив використовується росією з метою зміни образу України в світовій спільноті та зменшення відповідальності за трагедію збитого літака МН17.

Цей наратив має на меті розглядати Україну як країну, яка неспроможна забезпечити безпеку своїх громадян та регулювати ситуацію в регіоні, і внаслідок цього причетну до трагедії.

Проте міжнародні розслідування показали, що літак був збитий бойовиками, які отримали зброю від росії. Російський наратив є спробою перекрутити факти та відволікти увагу від своєї відповідальності в цій трагедії.

86. «УКРАЇНА – ЦЕ ТЕРИТОРІЯ, ЯКУ РОСІЯ ЗАВЖДИ ВВАЖАЛА СВОЄЮ. ІСТОРИЧНО ЦЕ НАША ЗЕМЛЯ, І МИ (РОСІЯ) МАЄМО ПРАВО ЗАХИЩАТИ СВОЇ ІНТЕРЕСИ НА ЦІЙ ТЕРИТОРІЇ»

Пропагандистський наратив про те, що Україна є територією, яку росія завжди вважала своєю, має коріння в імперській політиці росії, спрямованій на збереження впливу на свої сусідні країни. Цей наратив сприяє створенню враження, що росія має законне право втручатися у справи України та відстоювати свої інтереси на території сусідньої країни.

Проте, це протирічить міжнародному праву та суверенітету України як незалежної держави. Україна є повноправним членом Організації Об'єднаних Націй та має право на свою територіальну цілісність. Країни світу визнають Україну як незалежну та суверенну державу і підтримують її територіальну цілісність.

Отже, використання такого пропагандистського наративу є спробою виправдати агресивну поведінку росії на міжнародній арені та легітимізувати її інтервенцію у внутрішні справи України.

87. «УКРАЇНА СПІВПРАЦЮЄ З ІСЛАМІСТСЬКИМИ ТЕРОРИСТИЧНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ЩО МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ ДО ЗАГРОЗИ БЕЗПЕЦІ В РЕГІОНІ ТА В СВІТІ»

Росія використовує цей пропагандистський наратив для того, щоб створити образ України як небезпечної країни, яка не може бути довіреним партнером в боротьбі з тероризмом. Це дає росії підстави для втручання в українські справи та виправдовує її військову агресію проти України.

Проте, цей наратив не має під собою доказів. Україна веде боротьбу з тероризмом і співпрацює з міжнародними організаціями для боротьби з цією загрозою.

Багато країн світу визнали, що українська влада не має жодних зв'язків з терористичними організаціями, на відміну від росії.

88. «УКРАЇНСЬКА ВЛАДА НЕ МАЄ РЕАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ НА СХОДІ ТА ПІВДНІ КРАЇНИ І ПРОВОДИТЬ ПОЛІТИКУ НАСИЛЬСТВА ТА РЕПРЕСІЙ ПРОТИ ЦИХ РЕГІОНІВ»

Московія використовує такий пропагандистський наратив про Україну з кількох причин.

По-перше, це є спосіб легітимізації агресії росії проти України і переведення відповідальності за війну на українську владу.

По-друге, це допомагає росії підтримувати опозицію до України на тимчасово окупованих територіях країни.

По-третє, це допомагає росії зміцнити свою позицію в міжнародному співтоваристві, особливо серед тих, хто не має достатньої інформації про ситуацію в Україні.

Зауважимо, що цей наратив не відповідає дійсності, оскільки українська влада не проводить політики насильства та репресій на сході та півдні країни, а отримує підтримку від значної частини населення в цих регіонах.

89. «УКРАЇНА НЕ МОЖЕ ДОВЕСТИ СВОЇ ПРАВА НА КРИМ, ТОМУ ЩО НІКОЛИ НЕ БУЛА СПРАВЖНЬОЮ КРАЇНОЮ, А ТІЛЬКИ ПІСЛЯВОЄННИМ РАДЯНСЬКИМ ОБ'ЄКТОМ»

Росія використовує цей пропагандистський наратив для того, щоб оправдати свою анексію Криму. Він базується на історичному вигадуванні та неправдивих твердженнях.

На початку 20 століття Крим був частиною російської імперії, але після революції 1917 року став окремою автономною республікою в межах російської федерації. У 1954 році Крим був переданий до складу Української РСР за рішенням керівництва Радянського Союзу, яке було зроблено без згоди народу Криму і без консультацій з українською владою.

Україна була повноцінним членом Організації Об'єднаних Націй, тому мала всі права на території, яку вона контролювала в межах своїх міжнародно визнаних кордонів, у тому числі й на Крим. Відмова росії визнати це є порушенням міжнародного права та неприпустимим втручанням в суверенітет та територіальну цілісність України.

90. «УКРАЇНСЬКІ МАЙДАНИ – ЦЕ СПРОБА ЗАХІДНИХ КРАЇН ПІДІРВАТИ СТАБІЛЬНІСТЬ В РОСІЇ ТА НАШОМУ РЕГІОНІ. МИ НЕ ДАМО ЇМ ЗЛАМАТИ НАШУ СИЛУ ТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ»

Росія використовує пропагандистський наратив про українські Майдани, оскільки бачить їх як загрозу своїм власним інтересам.

Росія намагається представити Майдани, як змову проти неї та показати себе як жертву вторгнення ззовні. Також, російський диктатор путін бачить Майдани як загрозу для своєї власної влади та стабільності в країні. Він відчуває, що український приклад можуть наслідувати інші народи, які також можуть протистояти його авторитарному режиму.

Насправді, українці вийшли на мирні протести, коли тодішній президент Янукович під тиском росії відмовився підписувати Угоду про асоціацію між Україною та ЄС. По-справжньому масштабними протести стали після жорстокого побиття правоохоронцями протестувальників 1 грудня 2013 року. Близько 20% населення в тій чи іншій формі брали участь у Євромайдані. За такого масштабу участі це ніяк не можна назвати переворотом – це був масовий народний рух.

Отже, використання такого наративу є спробою росії відволікти увагу від власних проблем і змалювати Україну як злочинну та загрозову для регіону.

91. «ВИ ЩО ХОЧЕТЕ ЩОБ БУЛО ТАК ЯК НА УКРАЇНІ?»

Цей пропагандистський наратив зазвичай використовується для дискредитації та приниження України, порівнюючи її з негативними подіями або стереотипними уявленнями про неї. Він може використовуватись з метою переконати людей в тому, що ситуація в Україні є жахливою, і тому не варто наслідувати її, а також щоб викликати в людях почуття страху та невпевненості.

Цей наратив також може використовуватись для підкреслення різниці між росією та Україною, щоб підкреслити перевагу росії в очах російського народу. Такий наратив може мати за мету також змінити увагу громадськості від внутрішніх проблем росії та переключити її на зовнішніх ворогів.

92. «УКРАЇНСЬКІ СНАРЯДИ ТА РАКЕТИ ППО НАСТІЛЬКИ СТАРІ, ЩО САМІ ПАДАЮТЬ НА ЖИТЛОВІ БУДИНКИ»

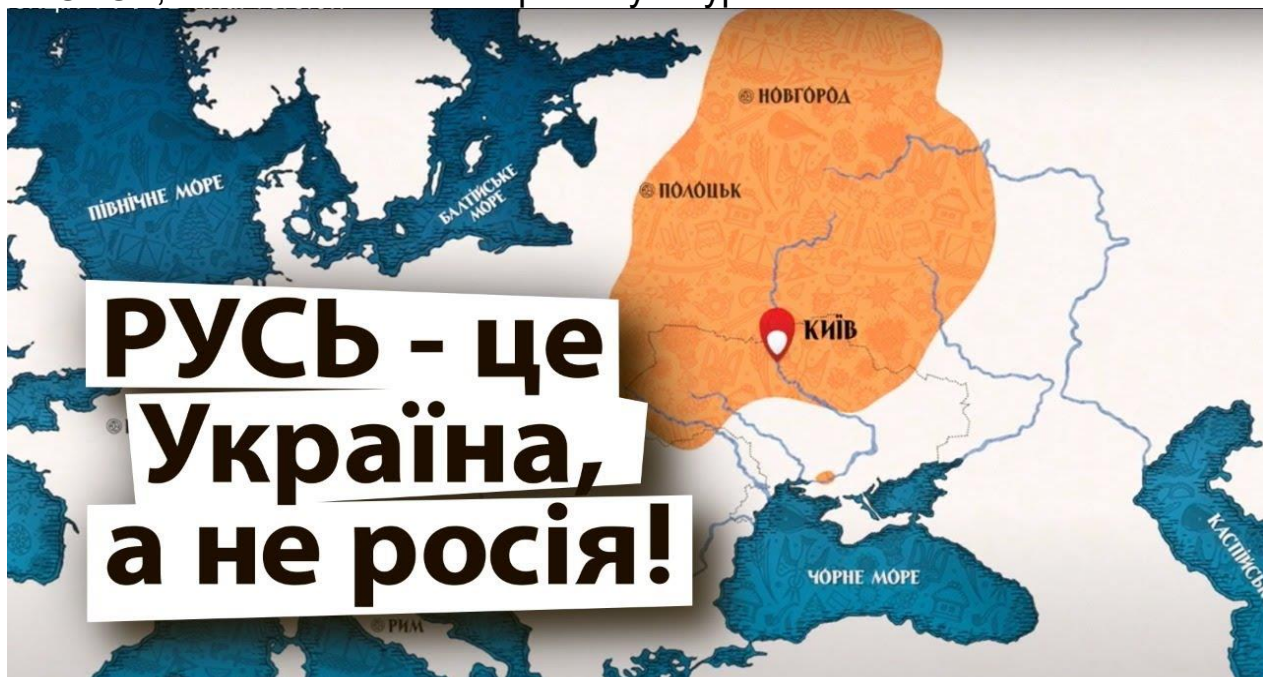
Цей пропагандистський наратив має на меті дискредитувати Україну та її військову потужність у війні з росією. Російська пропаганда намагається створити враження, що українські Збройні Сили застосовують застаріле озброєння, яке не контролюється і падає на мирне населення.

Однак, це неправдива твердження, оскільки Україна в останні роки приклала значні зусилля для модернізації свого озброєння і військової техніки та отримала підтримку від партнерів з Європейського Союзу та НАТО.

Крім того, всі наявні докази свідчать про те, що руйнування цивільної інфраструктури та жилих будинків здійснюють збройні сили російського агресора, що спричиняє страждання серед мирного населення на території України.

93. «УКРАЇНА – ЦЕ ТЕРИТОРІЯ, ЩО НЕ МАЄ СВОЄЇ ІСТОРІЇ, КУЛЬТУРИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ. ВОНА ЗАВЖДИ БУЛА ЧАСТИНОЮ РОСІЇ ТА ПОВИННА БУТИ НАЗАД ПОВЕРНУТА»

Цей пропагандистський наратив заснований на ідеї, що Україна була створена на підставі території, що раніше була частиною Російської імперії та СРСР, і не має власної історії та культури.

Це зовсім не відповідає дійсності, оскільки Україна має багату історію, культуру та національну ідентичність, що сформувалися протягом століть.

Цей наратив використовується з метою легітимізації анексії Криму та агресії проти України, а також для підтримки ідеї про те, що росія має право на відновлення своєї великодержавної ролі.

94. «УКРАЇНА – ЦЕ ШТУЧНА ДЕРЖАВА, СТВОРЕНА ЗАХОДОМ ПІСЛЯ РОЗПАДУ СРСР. РОСІЯ МАЄ ПРАВО ВІДНОВИТИ СВОЇ ТЕРИТОРІЇ»

Цей пропагандистський наратив про Україну являє собою злиття декількох ідей, які не відповідають дійсності.

По-перше, Україна не є штучною державою. Вона має свою історію, культуру та мову, які розвивалися протягом століть.

По-друге, Україна не була створена за бажанням Заходу. Її незалежність була оголошена внаслідок референдуму, підтриманого більшістю громадян, що відбувся у 1991 році, коли СРСР розпадався.

По-третє, росія не має права відновлювати свої території шляхом окупації або анексії інших держав. Це порушує міжнародне право та суверенність інших країн.

Такий пропагандистський наратив російської влади є спробою виправдати свої незаконні дії щодо України, а також мобілізувати громадську думку в росії на підтримку своїх дій.

95. «РОСІЯ НЕ МОЖЕ ПРОГРАТИ ВІЙНУ БО, ЯКЩО ПРОГРАЄ, ТО НАСТУПИТЬ КІНЕЦЬ ВСЬОГО»

Росія використовує цей пропагандистський наратив, щоб створити враження, що війна з Україною для неї не просто питання територіальної цілі, а питання існування держави. Цим росія намагається підвищити моральний дух своїх військових і громадян, залучити до підтримки своєї військової кампанії внутрішньополітичні та зовнішньополітичні ресурси, а також виправдати свої дії на міжнародній арені.

Однак цей наратив є необґрунтованим, оскільки програш війни не означає кінець всього, а може бути можливістю для нового початку і змін у політичному та соціальному житті держави.

96. «ДАВАЙТЕ ПОРАХУЄМО, СКІЛЬКИ ГРОШЕЙ ПІШЛО УКРАЇНСЬКИМ ВОЇНАМ НА ФРОНТ, А СКІЛЬКИ – У КИШЕНІ ЧИНОВНИКІВ?»

Пропагандистський наратив про те, що більшість грошей, виділених Україною на Збройні Сили, розкрадається, використовується для того, щоб дискредитувати українську владу та створити негативний образ України у

міжнародному співтоваристві. Цей наратив не має доказів і є частиною пропагандистської кампанії, спрямованої на дискредитацію України та підтримку агресивної політики росії на території України.

Україна відбиває агресію росії, і виділені кошти на Збройні Сили використовуються для забезпечення безпеки країни та захисту її територіальної цілісності.

Українська влада, спільно із зарубіжними партнерами, здійснює постійний контроль над витратами на Сили оборони України та здійснює реформи у цій галузі, щоб підвищити ефективність витрат.

Проте росія намагається змалювати Україну як корумповану та неефективну державу, щоб зменшити підтримку України у міжнародному співтоваристві та виправдати свою військову агресію.

97. «КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ ПРОЦВІТАЄ, А ВЛАДА НЕ РОБИТЬ НІЧОГО, ЩОБ ВИРІШИТИ ВНУТРІШНІ ПРОБЛЕМИ»

Росія використовує пропагандистський наратив про корупцію в Україні з метою дискредитувати владу та показати її як непродуктивну та неефективну.

За допомогою цього наративу росія намагається створити образ України як нестабільної та нездатної до вирішення власних проблем, що змушує українську владу відвертати увагу від війни та сприяє утриманню влади росії незмінною та стабільною.

Крім того, росія намагається показати, що її власна система політичного та економічного управління є більш ефективною та менш корупційною, що може надавати їй певну перевагу в очах світової спільноти.

98. «УКРАЇНА ПРОДАЄ ОРГАНИ СВОЇХ СОЛДАТІВ НА ЧОРНІ РИНКИ. ІНАКШЕ ЧОМУ ТІЛА ПРИХОДЯТЬ У ЗАКРИТИХ ТРУНАХ?»

Цей пропагандистський наратив є безпідставним твердженням, яке використовується з метою дискредитувати Україну та її військових. Немає жодних доказів або підтверджень, що Україна продає органи своїх солдатів на чорному ринку.

Такі твердження є лише продуктом маніпуляції та дезінформації з боку російської пропаганди. Закриті труни, які згадуються, є частиною процесу перевезення тіл загиблих воїнів, а не доказом якого-небудь злочину.

99. «УКРАЇНСЬКИЙ УРЯД – ЦЕ ПРАВЛЯЧА ЕЛІТА, ЯКА ЗБАГАЧУЄТЬСЯ НА РОЗПОДІЛІ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ ТА КОРУПЦІЇ»

Російська пропаганда використовує цей наратив з метою дискредитувати українську владу та зменшити довіру до неї у власного народу та у міжнародному співтоваристві.

Це може спричинити втручання з боку росії в українські справи та підтримку проросійських сил на сході України. Для зменшення впливу цього наративу важливо розповідати про реальні зусилля української влади на боротьбу з корупцією, підвищення ефективності управління та забезпечення економічного розвитку.

Україна не є вкрай корумпованою державою. Якби це було правдою, то країна не змогла б так успішно чинити опір російській агресії.

Якщо ми такі корумповані, як нам роками вбивали це в голову – то чому ми досі живі? Чому українська держава не розсипалася, якщо вона настільки прямо пронизана корупцією і її нічого, крім корупції, не цікавить? Чому всі державні інституції продовжують функціонувати й робити свій внесок у протидію агресору?

100. «НЕВІДОМО, ЯКОЮ МОЖЕ БУТИ ПЕРЕМОГА УКРАЇНИ»

Перемога України означає відновлення територіальної цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах, а також створення умов для безпечної повоєнної відбудови.

Це означає, що російські ракети чи артилерія не вбиватимуть українців і не знищуватимуть українські активи.

Українська перемога буде також перемогою вільного світу – усіх країн, які вірять, що в майбутньому світ має керуватися правилами та перемовинами, а не законами джунглів.

